

Toelichting behorende bij de Uitkerings- en pensioenverordening wethouders van de gemeente Oldenzaal, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 september 1998, nr. 29

1.ALGEMENE TOELICHTING

Dit is de tekst van de (model-) Uitkerings- en pensioenverordening wethouders zoals deze (met uitzondering van de overgangsbepalingen) luidt nu de vijfde en de zesde wijziging daarin verwerkt zijn (zie de VNG-circulaires van 1 augustus 1990, nr. OPZ/67704, en van 26 maart 1991, nr. OPZ/101616). Bij circulaire van 28 juni 1993 (ARZ/306693) en 18 oktober 1994 (ARZ/407654) zijn respectievelijk de zevende en de achtste wijziging doorgevoerd. Bij circulaire van 12 augustus 1996 is de negende wijziging doorgevoerd (ARZ/604972) en bij circulaire van 26 maart 1997 (ARZ/701512) is de tiende wijziging doorgevoerd. Voorts is de circulaire van 12 juni 1997 (ARZ/703432) verwerkt.

De verordening is gebaseerd op de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Stb. 1969, 594, hierna te noemen: Appa).

De wetgever is er in de Appa van uitgegaan dat de bepalingen voor de leden van gedeputeerde staten en wethouders - zo mogelijk - een facultatief karakter dienen te dragen en dat dient te worden volstaan met het stellen van maxima onder meer ten aanzien van duur en bedrag van de uitkering, alsmede van het bedrag van het pensioen, waaraan de besturen der provinciën en gemeenten zich dienen te houden, indien zij van de hun toegekende bevoegdheid tot het vaststellen van een verordening gebruik wensen te maken. De onderhavige bepalingen, opgenomen in de Vijfde afdeling van de Appa, zijn veelal in een facultatieve vorm gegoten. In het stelsel van de wet is aan de gemeentebesturen, onder goedkeuring van gedeputeerde staten, de beantwoording van de vraag overgelaten of voor de toekenning van uitkering en pensioen aanleiding bestaat.

Met de concrete situatie in de gemeenten voor ogen diende (dient) men te overwegen of en, zo ja, hoe, uiteraard binnen het kader van de Appa, een verordening ware vast te stellen.

Uitgangspunt

Bij de samenstelling van het model zijn de bepalingen van de Appa zo nauw mogelijk gevolgd, met dien verstande dat, waar de wet de mogelijkheid opent tot het treffen van een voorziening, de betrokken regeling in het model imperatief is gemaakt tot de door de wet aangegeven maxima.

Het is niet doenlijk in een voldoende sluitend systeem op bevredigende wijze in het model aan te geven welke bepalingen een facultatief en welke een (gedeeltelijk) imperatief karakter hebben. Hiervoor mag in het algemeen worden verwezen naar de wet. Voor gevallen waarin het van belang leek aan te geven of het gaat om een facultatieve, dan wel een imperatieve bepaling, is zulks in de toelichting op het desbetreffende artikel aangegeven. Op deze plaats kunnen nog als facultatieve bepalingen in de Appa genoemd worden de artikelen die handelen over: nabestaandenpensioen, bijzonder nabestaandenpensioen, tijdelijk pensioen en nabestaandenpensioen bij hertrouwen. Enkele onderwerpen worden hierna aan een nadere beschouwing onderworpen.

Beperking van het recht op uitkering en pensioen

Artikel 131, tweede lid, en artikel 152 van de Appa openen voor de raad de mogelijkheid in de verordening beperkende bepalingen met betrekking tot het recht op uitkering respectievelijk het recht op pensioen op te nemen. In het voor de gedeputeerden ontworpen model is van deze bevoegdheid gebruik gemaakt op de wijze die de wetgever heeft toegepast ten aanzien van ministers en staatssecretarissen in artikel 6, derde lid, respectievelijk 29 van de Appa.

Er zijn zeker gevallen denkbaar waarin de wethouder geen aanspraak behoort te hebben op uitkering en (of) pensioen. Het is echter onmogelijk alle casusposities te voorzien en daarvoor een afdoende bepaling in de verordening op te nemen.

Toch zou er behoefte aan kunnen bestaan om in gevallen waarin het toekennen van een uitkering en/of pensioen apert onbillijk zou zijn een mogelijkheid te bezitten géén uitkering en/of pensioen toe te kennen. Te denken valt aan de situatie dat een wethouder het kennelijk aan eigen schuld heeft te wijten dat hij door de raad ontslagen wordt.

Artikel 1, respectievelijk artikel 39 van de verordening zou als volgt kunnen worden aangevuld: "wiens ontslag voortvloeit uit het feit dat hij zich aan kennelijk wangedrag of grove verwaarlozing van zijn taak heeft schuldig gemaakt. Onder grove verwaarlozing van zijn taak wordt begrepen het zonder genoegzame grond weigeren de in artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet bedoelde inlichtingen aan de raad te verstrekken".

Deze tekst is ontleend aan artikel 95 van het voorontwerp "De gemeentewet herzien I". Het ligt voor de hand dat met deze, niet in de thans geldende gemeentewet te dezen voorkomende, criteria nog ervaring zal moeten worden opgedaan. Het beroep bij de Centrale raad van beroep zal hier richting gevend en corrigerend kunnen gaan werken. In de zo-even gegeven formulering is in het midden gelaten of het ontslag door de raad gegeven wordt dan wel of de wethouder zelf ontslag neemt. Ook een wethouder die in het zicht van een spontaan raadsbesluit tot ontslag wegens laakbaar gedrag als evenbedoeld zelf ontslag vraagt, kan aldus binnen de termen van de bepaling vallen.

2. TOELICHTING OP DE NEGENDE WIJZIGING

Strekking van de wetswijziging

In de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is bij Wet van 6 juni 1996 (Stb. 1996, 317) een wijziging aangebracht. Deze wijziging behelst de invoering van het partnerpensioen. De voorziening is nagenoeg gelijk aan die voor het (burgerlijk) overheidsperoneel in ruime zin zoals die is neergelegd in het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP. Dit is in overeenstemming met de bestendig gevolgde beleidslijn om de pensioenaanspraken die zijn verbonden aan zekere politieke ambten, zoals geregeld bij en krachtens de Appa, af te leiden van de aanspraken van het overheidsperoneel.

De wijzigingen werken door in de (model-)Uitkerings- en pensioenverordening wethouders.

Tot voor enige jaren golden voor de weduwnaar beperkende voorwaarden voor het recht op pensioen. Bij wet van 23 november 1992 (Stb. 1992, 654) is de Appa in die zin gewijzigd dat de weduwnaar pensioen krijgt op dezelfde voet en voorwaarden als het weduwepensioen. Met deze wijziging is gelijke behandeling van mannen en vrouwen in het kader van het nabestaandenpensioen gerealiseerd. De VNG heeft gemeenten in een ledenbrief van 28 juni 1993 (ARZ/306693) over uit deze wetswijziging voortvloeiende aanpassingen van de model-Upv geïnformeerd (zevende wijziging).

Met de invoering van het partnerpensioen is gelijke behandeling van gehuwden en ongehuwden op het terrein van het nabestaandenpensioen verwezenlijkt.

De inrichting van de regeling van het partnerpensioen

Naast de weduwe of weduwnaar is het begrip "partner" gebracht onder het begrip nabestaande. De vergroting van de reikwijdte van het begrip nabestaande ziet op betrekkingen tussen personen die met elkaar een huwelijk zouden kunnen aangaan maar dit niet doen, tussen personen van gelijk geslacht en tussen hen die broer of zus van elkaar zijn.

Om in voorkomend geval als nabestaande te worden aangemerkt, moet de partner eerder zijn aangemeld bij de uitvoerder van de pensioenregeling, dat wil zeggen burgemeester en wethouders. Aangemeld kan worden een persoon met wie een betrekking bestaat die wat de feitelijke leefsituatie en de onderlinge zorgplicht betreft gelijkenis vertoont met een huwelijk. Voor het aantonen van het bestaan van een dergelijk betrekking gelden maatstaven van formele aard. Men moet hetzelfde woonadres hebben, blijkens gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens. De onderlinge zorgplicht zal blijken uit (het bestaan van) een notarieel samenlevingscontract. Deze toetsingsmiddelen zijn in het raam van de onderhavige regeling afdoende. De uitvoeringslasten, die een verdergaande controle op feitelijke situaties met zich mee zou brengen, worden ermee vermeden. Zulk een controle zou ook op gespannen voet staan met het belang van bescherming van de privacy.

De berekening van het pensioen van een niet-huwelijkse nagelaten betrekking is dezelfde als die voor een weduwe of weduwnaar. Dit betekent dat de voor pensioen geldige tijd die is gelegen vóór het tijdstip van aanmelding meetelt. Alleen als voor de aanmelding een huwelijk of een aanmelding heeft bestaan wordt die tijd geheel of gedeeltelijk in aanmerking genomen voor de berekening van een bijzonder nabestaandenpensioen. Het nabestaandenpensioen wordt herberekend indien de nabestaande partij is bij een aanmelding of een huwelijk aangaat. De hier, evenals op veel plaatsen in de tekst van de wet en verordening, gebezigde uitdrukking "partij is bij een aanmelding" betekent dat men hetzij zelf een persoon aanmeldt hetzij door een ander wordt aangemeld.

Ingangsdatum en overgangsregeling

De wetwijziging voorziet in een terugwerkende kracht tot en met 1 juli 1994. Daarmee geldt die datum als ingangsdatum van de regeling. Dat wil zeggen dat een overlijden op of na die datum met terugwerkende kracht tot een recht op nabestaandenpensioen leidt, indien er een aanmelding is gedaan. Met het oog op dit gevolg van de terugwerkende kracht, is reeds eerder aan belanghebbenden de mogelijkheid geboden een niethuwelijkse partner aan te melden. Aan die mogelijkheid is aan de gemeentebesturen bekendheid gegeven in een circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van 15 december 1994, kenmerk AB94/U1969 (zie ook CvA-ledenbrief, 18 oktober 1994, ARZ/407654). Ten aanzien van een overlijden tussen 30 juni 1994 en 1 januari 1995 geldt voor het recht op pensioen van de nabestaande partner niet de eis dat deze als zodanig was aangemeld, mits op de dag voor die van het overlijden aanmelding van de betrokkene zou zijn aanvaard op grond van (het voldoen aan) de daaraan verbonden voorwaarden. Deze overgangsregeling voor politieke ambtsdragers die onder de Appa vallen is ruimer dan de overgangsregeling die geldt voor het overheidspersoneel, zoals neergelegd in het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP. De Appaovergangsregeling is getroffen omdat de bekendmaking van de mogelijkheid van aanmelding van een niet-huwelijkse partner door het ministerie van Binnenlandse Zaken aan politieke ambtsdragers bij circulaire is geschied en niet - zoals aan overheidspersoneel - door middel van dagbladadvertenties. Bovendien is bekendmaking aan de politieke ambtsdragers later gedaan dan aan het overheidspersoneel.

Als overgangsregeling is verder opgenomen dat een overlijden tussen 31 december 1993 en 1 juli 1994 leidt tot recht op nabestaandenpensioen. Dit zonder dat de eis van aanmelding geldt, mits, indien de (gewezen) wethouder niet was overleden, op 1 juli 1994 zou zijn voldaan aan de voorwaarden voor een aanmelding zoals die met ingang van die datum zijn gaan gelden.

Aanpassing van de regeling van het wezenpensioen

De regeling van het nabestaandenpensioen steunt van ouds op het bestaan van het instituut "huwelijk". Daarmee is het tijdstip van de huwelijksluiting bepalend voor het antwoord op de vraag of de echtgenoot bij overlijden van de deelnemer aan de pensioenregeling nabestaande is in de specifieke betekenis van die regeling. Voor de regeling van het partnerpensioen is aan het tijdstip van aanmelding van de niet-huwelijkse partner de betekenis gegeven die voor echtgenoten het tijdstip van de huwelijksluiting heeft. Het eindigen van een melding heeft dezelfde betekenis als ontbinding van een huwelijk. De betekenis van het huwelijk voor de regeling van het nabestaandenpensioen werkt door in de regeling van het wezenpensioen. Er is het onderscheid wettige en onwettige kinderen. Voor het recht op wezenpensioen van wettige kinderen is bepalend het tijdstip van sluiting van het huwelijk "waaraan zij hun staat ontleen".

Doorwerking in de regeling van het wezenpensioen van de uitbreiding van het nabestaandenbegrip tot niet-huwelijkse betrekkingen, op grond van het beginsel van gelijke behandeling, is enigszins problematisch. Immers, het tijdstip van aangaan van een niethuwelijks samenlevingsverband is objectief niet goed vast te stellen (en dan ook voor regeling van het partnerpensioen niet relevant). Een aanknopingspunt lijkt wel gevonden te kunnen worden in het tijdstip van aanmelding, in die zin dat voor kinderen uit een niet-huwelijkse relatie het recht op wezenpensioen afhankelijk wordt gemaakt van dat tijdstip. Zonder meer zou dit betekenen dat voor de vorenbedoelde kinderen het recht op wezenpensioen tevens afhankelijk wordt gemaakt van zo'n aanmelding als zodanig. Nu geldt voor onwettige kinderen voor het recht op wezenpensioen de eis dat zij zijn geboren voor het tijdstip van aftreden of ontslag.

Het vorenstaande heeft aanleiding gegeven tot het loslaten van het onderscheid tussen wettige en onwettige kinderen in de regeling van het wezenpensioen. Dit is tevens in overeenstemming met de te verwachten herziening van civielrechtelijk afstammingsrecht. De kring van rechtverkrigende wezen zal aldus in de eerste plaats bestaan uit de kinderen van de overledene tot welke hij in familierechtelijke betrekking stond, waarbij in beginsel bepalend voor het recht op wezenpensioen is het tijdstip van geboorte.

Ten aanzien van dat tijdstip worden dezelfde eisen gesteld als ten aanzien van het tijdstip van huwelijksluiting of aanmelding. Hetzelfde geldt voor de niet-erkende kinderen ten opzichte van wie de overledene een onderhoudsplicht had. Met betrekking tot de categorie van de pleegkinderen is de gekozen lijn aldus doorgetrokken dat voor hen het tijdstip van aanvang van de pleegouderlijke zorg dezelfde betekenis heeft als het tijdstip van geboorte voor de andere mogelijke rechtverkrigenden.

3.TOELICHTING OP DE TIENDE WIJZIGING

(Ontleend aan memorie van toelichting bij het wetsvoorstel(24632, nr. 3 en nr. 6)

Inleiding

In de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is bij Wet van 11 december 1996 (Stb. 1997, 14) een wijziging aangebracht. Deze wetswijziging bevat wijzigingen van de bepalingen inzake de maatstaf voor de duur van het recht op uitkering bij aftreden uit een politieke functie, inzake het meetellen voor het pensioen van uitkeringstijd en inzake de pensioenberekening na het vervullen van een politieke functie in deeltijd. Verder regelt de wetswijziging dat de aanspraak op een eindejaarsuitkering deel uitmaakt van de berekeningsbasis van de uitkering en het pensioen en bevat het enige andere wijzigingen van overwegend redactionele aard.

Enkele van die wijzigingen bleken nodig wegens de intrekking per 1 januari 1996 van de Algemene burgerlijke pensioenwet (Abp-wet). Tenslotte is in deze wetwijziging een voorziening getroffen naar aanleiding van de intrekking van de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW) en de gelijktijdige invoering van de Algemene Nabestaandenwet (Anw). De wijzigingen werken door in de (model-)Uitkerings- en pensioenverordening wethouders.

De maatstaf voor de duur van de uitkering

Volgens de voorgaande desbetreffende bepalingen van de Appa was als hoofdregel de duur van het recht op uitkering bij aftreden als wethouder gelijk aan het tijdvak waarin de belanghebbende laatstelijk zonder wezenlijke onderbreking het wethoudersambt had vervuld, met een minimumduur van twee jaren en een maximumduur van zes jaren. Een onderbreking van ten hoogste twee maanden werd niet als een wezenlijke onderbreking beschouwd.

Deze maatstaf in de Appa voor de vaststelling van de duur van het recht op uitkering werd (met name ten aanzien van gewezen leden van de Tweede Kamer) als niet bevredigend ervaren. Er waren gevallen, waarin de termijn van twee maanden onvoldoende recht leek te doen aan de omstandigheden die van belang konden zijn voor de toetsing van de wezenlijkheid van een onderbreking. In het bijzonder wanneer de betrokkene kon wijzen op een betrekkelijk langdurig politiek ambtsdragerschap met een of meer onderbrekingen van langer dan twee maanden, werd die termijn als star ervaren. Maar aan de andere kant, een beoordeling van de wezenlijkheid van een onderbreking aan de hand van andere elementen dan de duur ervan bleek geen eenduidige zaak.

Om de genoemde redenen is gezocht naar een maatstaf voor de duur van het recht op uitkering die de bezwaren tegen de starre termijn van twee maanden weg zou nemen maar toch ook voldoende eenvoudig zou zijn. Als resultaat van dit zoeken is in de Appa een maatstaf opgenomen die de duur van het recht op uitkering afhankelijk maakt van de duur van de ambtsvervulling in een zekere periode voor het aftreden, waarin de ambtsvervulling voor ten hoogste een zesde deel van die periode is onderbroken. Deze maatstaf betekent in hoofdzaak dat er een flexibilisering is gekomen van de toegestane onderbrekingstijd. Die neemt toe met de duur van de totale tijd van de ambtsvervulling in de in aanmerking te nemen periode. Een toetsing aan de "wezenlijkheid" van een onderbreking vindt niet meer plaats. De minimum en maximum uitkeringsduur zijn gehandhaafd. In het gros van de gevallen leidt deze nieuwe maatstaf niet tot een andere uitkeringsduur dan volgens de vroegere maatstaf. In gevallen waarin na een onderbreking van langer dan twee maanden een politiek ambt betrekkelijk kort is vervuld, zal naar de mate waarin men voordien langer het ambt heeft vervuld de onderbreking langer mogen zijn om toch tijd van vóór de onderbreking te laten meetellen voor de duur van het recht op uitkering.

Het meetellen voor het pensioen van de uitkeringstijd

In de uitkeringsperiode is de pensioenopbouw de helft van het gewone tarief van 1,75%. Voordat de tiende wijziging werd ingevoerd was er geen opbouw indien elders overheidspensioen werd opgebouwd of indien de uitkering nihil was, door de werking van de bepalingen inzake de verrekening van andere inkomsten met de uitkering. De gedachte hierachter was, dat er in die situaties geen reden meer is om nog vanuit de regeling voor politieke ambtsdragers pensioenaanspraken te bieden. Blijkens de opbouw elders van overheidspensioen of het genieten van een zodanig peil van nieuwe inkomsten dat het recht op uitkering feitelijk overbodig is geworden, zou men elders in het beroeps- en bedrijfsleven voldoende "onder dak" zijn.

Het werd door belanghebbenden als onbillijk ervaren, dat de Appa-pensioenopbouw in de uitkeringsperiode geheel ophield indien elders maar betrekkelijk geringe aanspraken op overheidspensioen werden verworven. Dit is het geval bij het vervullen van een deeltijdbetrekking van betrekkelijk geringe omvang. Naar men mag aannemen is het vervullen van functies in deeltijd toegenomen sedert 1979, het jaar van invoering in de Appa van de vroeger regeling van pensioenopbouw in de uitkeringsperiode. De tiende wijziging komt tegemoet aan het vorenbedoelde gevoel van onbillijkheid. De tiende wijziging heeft de volgende regeling geïntroduceerd.

Zolang er geen inkomsten zijn die relevant zijn voor de regeling van de samenloop van uitkering met andere inkomsten (de anticumulatiebepaling), is de opbouw een halve. Zodra er wel inkomsten zijn, ongeacht of deze worden verworven bij de overheid of elders, wordt de Appa-opbouw teruggebracht tot een kwart. Indien het peil van andere inkomsten leidt tot een nihil-uitkering, is de pensioenopbouw nihil.

Opgemerkt wordt, dat dit systeem tamelijk ruw werkt, maar wel goed uitvoerbaar is. Niet ondenkbaar zou zijn een systeem dat meer verfijnd uitwerkt, naar het peil van inkomsten. Zo'n systeem zou echter aanzienlijke uitvoeringsproblematiek en -lasten met zich meebrengen. Dit onder meer, doordat de definitieve vaststelling van inkomsten over een zekere periode vaak pas veel later kan plaatsvinden.

De pensioenberekening en deeltijd

Voor de invoering van de tiende wijziging bevatte de Appa al geruime tijd een afstemming van de pensioenregeling op deeltijdarbeid. De desbetreffende bepalingen waren gebaseerd op de situatie zoals die bestond vóór 1 januari 1994. In die situatie werd uitsluitend voor een deel van de gemeenten het wethouderschap verondersteld een deeltijdfunctie te zijn, volgens vastgestelde deeltijdfactoren. De nieuwe Provinciewet en de nieuwe Gemeentewet maken het sedert 1 januari 1994 mogelijk dat het ambt van gedeputeerde en het wethouderschap in een gemeente waarin deze functie normaliter als een voltijdse geldt, in deeltijd wordt vervuld. De vorenbedoelde bepalingen zijn aangepast aan de gewijzigde situatie.

De eindejaarsuitkering

(De aanspraak op) een eindejaarsuitkering maakt sedert 1993 deel uit van de financiële rechtspositie van de politieke ambtsdragers, op welke de Appa van toepassing is. In de Appa is sedert de invoering van de tiende wijziging geregeld dat het onderhavige inkomensbestanddeel behoort tot de berekeningsbasis van de uitkering en het pensioen, indien de aanspraak erop bestaat op het tijdstip van aftreden. Dit in navolging van hetgeen geldt voor het burgerlijk Rijksoverheidspersoneel.

Aanpassingen ten gevolge van de vervanging van de AWW door de Anw

Als gevolg van de tiende wijziging zijn in de Appa een aantal wijzigingen aangebracht als gevolg van de intrekking van de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW) en de gelijktijdige invoering van de Algemene nabestaandenwet (Anw) met ingang van 1 juli 1996. De in de Anw opgenomen zogenaamde paraplubepaling voor de aanvullende pensioenen, welke bepaling formeel niet de Appa-pensioenen mede omvat, wordt in de wetswijziging van toepassing verklaard op die pensioenen. De Appa-pensioenen zijn immers in wezen ook aanvullende pensioenen.

De paraplubepaling bewerkstelligt, tot 1 januari 2000, dat het "gat" dat met de komst van de Anw is ontstaan in de algemene nabestaandenvoorziening zoals die bestond met de AWW, niet (zonder meer) voor deelnemers in een aanvullende pensioenregeling vanuit die regeling worden gedicht, indien dat zonder nadere voorziening uit die regeling zou voortvloeien. Niet zonder meer, want de voor de inhoud van die regelingen bevoegde partijen kunnen anders overeenkomen.

Dat gebeurt ook op ruime schaal. Zo ook bij de overheid, waar de sociale partners, ofwel de sectorwerkgevers en de centrales van overheids personeel, voor de deelnemers in de ABP-pensioenregeling een (tijdelijke) voorziening overeen zijn gekomen ter zake van het zogenoemde Anw-gat. Tijdelijk, en wel tot 1 januari 1998, omdat de sociale partners er naar streven, los van de komst van de Anw, ingaande die datum te komen tot een fundamentele herziening van de totale pensioenregeling. Dit met het oog op artikel 2b van de Pensioen- en spaarfondsenwet. Dat artikel noopt ertoe te komen tot keuzemodellen ter zake van het ouderdoms- en het nabestaandenpensioen. De voor de deelnemers in de ABP-pensioenregeling overeengekomen voorziening is geregeld in het pensioenreglement van het ABP.

In overeenstemming met de beleidslijn om de pensioenaanspraken die zijn verbonden aan zekere politieke ambten, zoals geregeld bij en krachtens de Appa, af te leiden van de aanspraken van het overheids personeel, is de voormelde voorziening vertaald in de Appa (zie m.b.t. wethouders artikel 23a model-Upv). De tijdelijkheid van de voorziening is nagevolgd. Daarbij wordt opgemerkt, dat het, gelet op het voormelde beleid, in de rede ligt om, indien te zijner tijd in de pensioenregeling voor het overheids personeel keuze-elementen als vorenbedoeld worden opgenomen, die eveneens in de Appa op te nemen. Omdat zich laat denken dat een en ander niet vóór 1 januari 1998 rond zal zijn, is in de wetwijziging bepaald dat de minister van Binnenlandse Zaken kan besluiten dat in plaats van de datum van 1 januari 1998 een latere datum zal gelden.

De voorziening voor de Appa-belanghebbenden betreft de materie van samenloop van een Appa-pensioen met een algemeen pensioen (i.c. een pensioen of uitkering op grond van de AWW/Anw), waaronder begrepen het geval dat geen recht bestaat op zo'n pensioen. Inzake die materie kent de Appa het inbouwstelsel (ten aanzien van voor de pensioenberekening relevante tijd vóór 1 januari 1986) en het franchisestelsel (voor tijd na 31 december 1985). Het inbouwstelsel houdt in dat het algemeen pensioen, voorzover het geacht wordt te zijn opgebouwd over de tijd waarover het Appa-pensioen wordt berekend, in mindering wordt gebracht op dat pensioen. Indien er geen recht bestaat op algemeen pensioen, is er geen vermindering van het Appa-pensioen. Het franchisestelsel houdt in dat het Appa-pensioen wordt berekend over een grondslag waarmee bij voorbaat al rekening is gehouden met het recht op algemeen pensioen. Indien er geen recht bestaat op algemeen pensioen is er evenwel voor nabestaanden jonger dan 65 jaar (en wezen) recht op een toeslag op het Appa-nabestaandenpensioen tot de eerste dag van de maand waarin de nabestaande 65 jaar wordt. De toeslag is een percentage van het algemeen pensioen, per jaar waarover het Appa-pensioen wordt berekend. Hierbij moet het volgende worden opgemerkt. Naar aanleiding van de invoering van het partnerpensioen is gaan gelden dat voor nieuwe gevallen, dat wil zeggen voor degenen die op of na een zekere datum recht op nabestaandepensioen verkrijgen, de tijd waarover de onderhavige toeslag wordt berekend, is beperkt tot voor de pensioenberekening in aanmerking te nemen tijd tot 1 januari 1996. De vorenbedoelde "zekere datum" is voor het overheids personeel de evengenoemde datum. Voor de Appa-belanghebbenden is dat 26 juni 1996. Dit volgt uit artikel V van de Wet van 6 juni 1996 tot wijziging van de Appa (negende wijziging: invoering partnerpensioen). Deze wet is gepubliceerd in Stb. 1996, nr. 317. De wijziging die naar aanleiding hiervan in de model-Upv is aangebracht is u toegezonden bij CvA-ledenbrief van 12 augustus 1996, kenmerk ARZ/604972.

De paraplubepaling van de Anw zou voor de Appa-pensioenregelingen betekenen dat voor de toepassing daarvan gehandeld zou moeten worden alsof de Anw niet gold, maar de AWW.

Dat zou er in een geval waarin de nabestaande met recht op Appa-pensioen geen recht heeft op Anw-uitkering maar wel recht op AWW-pensioen of -tijdelijke uitkering zou hebben gehad, toe leiden dat fictieve opbouw daarvan zou kunnen plaatsvinden, respectievelijk dat geen toeslag zou worden gegeven wegens het ontbreken van algemeen pensioen. Op dit Anw-gat heeft de vertaling in de Appa van de voor het overheidspersoneel overeengekomen voorziening in de eerste plaats betrekking. Het buiten toepassing laten van de paraplubepaling en daarmee het compenseren van het Anw-gat vanuit de aanvullende pensioenregeling houdt in het voormelde geval in dat geen fictieve inbouw plaats vindt respectievelijk dat een toeslag wordt verleend als compensatie voor het ontbreken van algemeen pensioen. Verder geldt, dat voor de berekening van de toeslag ook de voor de pensioenberekening in aangenomen tijd na 31 december 1995 meetelt.

De voor het overheidspersoneel overeengekomen voorziening omvat mede het geval van een recht op nabestaandenpensioen, ontstaan door een overlijden tussen 31 december 1995 en 1 juli 1996, waarbij de nabestaande recht heeft op een tijdelijke AWW-uitkering. Die uitkering loopt af in de Anw-periode. Vanaf het tijdstip van afloop wordt aan de nabestaande een toeslag verleend, eveneens mede berekend over tijd vanaf 1 januari 1996.

Tegen het betrekken van gevallen als het onderhavige in de voorziening ter zake van het Anw-gat, valt wel iets in te brengen. Strikt genomen is er in zo'n geval geen Anw-gat. Immers ook indien de Anw niet zou zijn ingevoerd en de AWW was blijven gelden, zou de uitkering op grond van die wet slechts tijdelijk zijn geweest. Voorts is er een ongelijkheid ten opzichte van het geval waarin ter zake van een overlijden op of na 1 juli 1996 geen recht bestaat op Anw, maar wel recht zou hebben bestaan op een tijdelijke AWW-uitkering. Gedurende de tijd dat daarop recht zou hebben bestaan, is er een Anw-gat. Na afloop van die tijd is dat niet meer zo en wordt de toeslag niet langer berekend over tijd na 31 december 1995. Ondanks deze bedenkingen, is niet geregeld dat in afwijking van het vorenbedoelde beleid gevallen als het onderhavige buiten de vertaling van de Appa-belanghebbende gehouden. Daartoe is mede overwogen dat het voor die belanghebbenden slechts gaat om het tijdvak 26 juni-1 juli. Voor hen is de beperking van de berekening van de toeslag wegens het ontbreken van AWW-rechten eerst op de eerstgenoemde datum ingegaan.

Overige wijzigingen

Bij de invoering van de tiende wijziging van de Appa is van de gelegenheid gebruik gemaakt om verwijzingen in artikelen naar andere artikelen of leden daarvan die niet meer juist waren te herstellen. In de artikelsgewijze toelichting worden de desbetreffende wijzigingen aangeduid als: herstelwijzigingen.

Omdat dit herstel vooral enige artikelen betreft waarin ook verwijzingen voorkomen naar artikelen van de Algemene Ouderdomswet (AOW) en deze verwijzingen inmiddels niet meer geheel juist waren als gevolg van wijzigingen van de AOW, is verder van de gelegenheid gebruik gemaakt om de onderhavige en enige andere artikelen van de Appa redactioneel aan te passen, overeenkomstig de aanpassing van ermee overeenkomende artikelen van de vroegere Abp-wet, bij de Wet van 15 september 1994, Stb. 764 (Reparatie overheidspensioenen). In de artikelsgewijze toelichting worden de desbetreffende wijzigingen aangeduid als: reparatiewijzigingen.

De wijzigingen wegens intrekking van de Abp-wet betreffen de aanpassing van de pensioenen en de franchise voor de pensioenberekening over tijd na 31 december 1994. Met handhaving van de materiële inhoud en strekking van die artikelen zijn daarin voorkomende wijzigingen naar bepalingen van de vroegere Abp-wet vervangen door verwijzingen naar relevante plaatsen in het regelingskader van de pensioenen van overheidswerknemers, op basis van de Wet privatisering ABP.

4.ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 Het recht op uitkering

In dit artikel wordt niet gesproken over de reden van aftreden. Dat betekent dus dat ook een wethouder die vrijwillig aftreedt, recht heeft op een uitkering.

Zoals bij "Beperking van het recht op uitkering en pensioen" (blz. B4.1-3) is vermeld, kunnen in het tweede lid van dit artikel beperkende bepalingen met betrekking tot het recht op uitkering worden opgenomen.

Het tweede lid kan als volgt luiden:

"De raad kan beslissen dat geen uitkering wordt toegekend aan een gewezen wethouder:

- a. die zich in vreemde krijgsmacht of in vreemde overheidsdienst heeft begeven en naar zijn oordeel zich daardoor uit Nederlands nationaal oogpunt beschouwd onwaardig heeft gedragen;
- b. die wegens enig strafbaar feit is veroordeeld waaruit naar zijn oordeel blijkt dat hij zich uit Nederlands nationaal oogpunt beschouwd onwaardig heeft gedragen;
- c. die overeenkomstig artikel X8 van de Kieswet van het lidmaatschap van de raad vervallen verklaard is;
- d. wiens ontslag voortvloeit uit het feit dat hij zich aan kennelijk wangedrag of grove verwaarlozing van zijn taak heeft schuldig gemaakt. Onder grove verwaarlozing van zijn taak wordt begrepen het zonder genoegzame grond weigeren de in artikel 169 Gemeentewet bedoelde inlichtingen aan de raad te verstrekken".

Voorts heeft naar onze mening het gemeentebestuur de vrijheid om naar analogie van artikel 6, lid 2 en artikel, lid 2 van de Appa voor de wethouder een derde lid aan artikel 1 van de verordening toe te voegen, luidende:

"Het in lid 1 bepaalde vindt geen toepassing indien de belanghebbende zulks verzoekt".

Artikel 2 Normale duur van de uitkering

De uitkering wordt toegekend voor een duur gelijk aan de tijd waarin de belanghebbende wethouder is geweest, doch tenminste voor de duur van twee jaren en ten hoogste voor de duur van zes jaren.

De Appa (artikel 132, eerste lid) bepaalt overigens dat (door de raad) kan worden bepaald dat de uitkering tenminste voor de duur van twee jaren wordt toegekend. Gemeenten kunnen de minimumduur van twee jaar derhalve uit hun verordening weglaten.

Indien de belanghebbende met een of meer onderbrekingen wethouder is geweest, wordt in aanmerking genomen de tijd gedurende welke hij wethouder is geweest in een tijdvak, laatstelijk voordat hij ophield wethouder te zijn, waarin zijn wethouderschap voor ten hoogste een zesde deel van dat tijdvak is onderbroken. De toegestane onderbrekingstijd neemt dus toe met de duur van de totale tijd van de ambtsvervulling in de in aanmerking te nemen periode.

Artikel 3 Voortzetting van de uitkering

Terwijl artikel 2 betrekking heeft op de normale duur van de uitkering, regelt artikel 3 de voortzetting van de uitkering.

Het eerste lid geeft recht op voortzetting van de uitkering aan de wethouder, die bij aftreden de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt en in het tijdvak van twaalf jaren dat direct aan zijn aftreden voorafgaat ten minste tien jaren wethouder is geweest. De uitkering wordt voortgezet tot het tijdstip waarop hij de leeftijd van 65 jaar bereikt.

Het tweede lid bepaalt dat de raad in bijzondere gevallen kan beslissen dat de uitkering wordt voortgezet voor een nader vast te stellen termijn, welke op dezelfde wijze kan worden verlengd. Hierbij moet in acht worden genomen dat de uitkering op grond van artikel 7, onderdeel b, op 65-jarige leeftijd wordt beëindigt.

Overigens laten het tweede en vierde lid van artikel 132 Appa de raad de vrijheid artikel 3, eerste resp. tweede lid al dan niet op te nemen.

Artikel 4 Bedrag van de uitkering

Inleiding

Bij de achtste wijziging van de Uitkerings- en pensioenverordening wethouders is artikel 4 ingrijpend gewijzigd. In 1994 zijn drie Staatsbladen gepubliceerd die voor (gewezen) wethouders van belang zijn. Het gaat om drie wijzigingen van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers. Dit betreft:

- Staatsblad 393, waarin het uitkeringspercentage vanaf het derde jaar van de uitkeringsduur wordt verhoogd tot 70 en een procedure inzake invaliditeit is opgenomen;
- Staatsblad 417, waarin de arbeidsongeschiktheidsvoorziening voor gewezen politici in overeenstemming wordt gebracht met de wijzigingen die in de WAO en de Abp-wet zijn doorgevoerd, en waarin het zogenaamde WAO-gat wordt gerepareerd en een stimuleringsregeling is opgenomen;
- Staatsblad 418, waarin wordt geregeld dat op het inkomen van (gewezen) politici pseudo-premies moeten worden ingehouden in verband met de intrekking van de inhoudingswet overheids personeel, en waarin een gelijke franchise voor gehuwde en ongehuwde gepensioneerden is opgenomen. Dit is de vertaling van de wet FVP/ABP voor politici.

Staatsblad 393 is op 1 juli 1994 in werking getreden.

Staatsblad 417 treedt volgens het ministerie van Binnenlandse Zaken in werking per 1 januari 1995. De datum wordt in een Koninklijk Besluit gepubliceerd (Stb. 863 van 2 december 1994).

Staatsblad 418 werkt op een onderdeel terug tot 1 mei 1994; voor het overige treedt het in werking per 1 januari 1995.

Uit de overgangsbepalingen blijken de verschillende data van in werking treden.

Overigens is de Appa raamwet. Er is geen verplichting een Uitkerings- en pensioenverordening voor wethouders vast te stellen, hoewel het bijna niet voorstelbaar is dat een gemeente geen voorzieningen zou treffen. Wanneer een verordening wordt vastgesteld, geeft de Appa het kader aan. Van de bepalingen van de wet mag alleen in negatieve zin worden afgeweken. Verslechtingen in de rechtspositie dienen te worden overgenomen, bij verbeteringen heeft de gemeente een eigen discretionaire bevoegdheid.

Inhoud Staatsbladen

Staatsblad 393

Gewezen wethouders ontvingen een uitkering die van 80 procent van de bezoldiging plus vakantietoelage daalde naar 70 en tenslotte naar 60 procent. Dit laatste wordt onwenselijk geacht, omdat alle sociale uitkeringen gebaseerd zijn op 70 procent. Daarom is het percentage van 60 geschrapt. Dit werkt ook door naar de wegens invaliditeit verlengde uitkering in die zin, dat bij een algemene invaliditeit van 80 procent of meer een uitkeringspercentage van 70 gaat horen. Het uitkeringspercentage van 60 gaat gelden voor een algemene invaliditeit van 55 tot 80 procent. In de laagste categorie (25-55%) geldt een uitkering van 40 procent.

Deze wijziging werkt terug tot 1 juli 1994 en heeft betrekking op toekomstige als op lopende uitkeringen.

De bepaling kan niet nog verder terugwerken; wie voor die datum al 60 procent ontving, zal dus pas vanaf die datum weer 70 procent kunnen ontvangen. Het effect van deze maatregel moet niet worden overschat; in veel gevallen waarin een gewezen wethouder een uitkering ontvangt, vindt immers verrekening van inkomsten plaats.

Het wordt tevens gewenst geacht dat een wethouder die arbeidsongeschikt wordt, al voor zijn vertrek duidelijkheid kan krijgen over aanspraken die hij in dit verband heeft op grond van de Uitkerings- en pensioenverordening. Vandaar dat een bepaling is opgenomen, inhoudende dat een wethouder in actieve dienst zich kan laten keuren. De waarde van een dergelijke keuring moet niet te hoog worden aangeslagen. De normale uitkering wegens werkloosheid, die meestal jaren zal duren, gaat immers voor. Prognoses zullen zich dus moeten richten op de periode daarna.

Staatsblad 417

Staatsblad 417 is de vertaling van de bepalingen uit de Wet terugdringing beroep op de arbeidsongeschiktheidsregelingen (Wet TBA). Dit leidt tot de volgende aanpassingen.

Het arbeidsongeschiktheids criterium wordt sterk beperkt. Wie nog "algemeen geaccepteerde" arbeid kan verrichten is niet volledig arbeidsongeschikt. De vroegere opleiding en ervaring zijn dus veel minder relevant.

Wanneer iemand zonder goede reden weigert mee te werken aan een wenselijk geachte opleiding of scholing, dan wel onvoldoende meewerkt aan het behalen van een goed resultaat daarvan, wordt de mate van zijn arbeidsongeschiktheid vastgesteld alsof hij die opleiding of scholing heeft afgerond.

Duur en hoogte van de verlengde uitkering worden aangepast. In de loondervingsfase wordt de uitkering berekend als een percentage van het dagloon; de lengte van dit gedeelte van de uitkering is afhankelijk van de leeftijd van de belanghebbende. In de vervolgfase is de hoogte van de uitkering ook afhankelijk van de leeftijd. In beide perioden is de hoogte van de uitkering overigens mede afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid.

Voor een beperkte groep arbeidsongeschikten wordt een stimuleringsmaatregel ingevoerd, namelijk voor degenen die op de dag voor de inwerkingtreding van het Staatsblad recht hebben op een wegens algemene invaliditeit verlengde uitkering en ouder is dan vijftig, plus een categorie die jonger is dan vijftig maar onder het overgangsrecht valt.

Tevens is de mogelijkheid opgenomen het zogenaamde Wao-gat te repareren. Zonder reparatie bedraagt de wegens algemene invaliditeit verlengde uitkering na de voortzetting overeenkomstig het tweede en derde lid van artikel 4b inclusief aanvulling (lid 8) ten hoogste 65, 56 dan wel 37 procent van de laatstelijk genoten wedde inclusief vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering. Met reparatie is dit 70, 60 dan wel 40 procent.

Staatsblad 418

Ontwikkelingen in de materiële rechtspositie van het overheidsperoneel worden zo veel mogelijk overeenkomstig toegepast op politici. Dit geldt ook voor de gevolgen van de wet Financiële voorzieningen privatisering Algemeen burgerlijk pensioenfonds (wet FVP-ABP). Momenteel geldt voor (gewezen) wethouders een pensioenregime dat is gebaseerd op dat van de overheid. Op grond van de wet FVP/ABP wordt dit gewijzigd. In het vervolg zal de franchise voor gehuwden en ongehuwden gelijk zijn.

Ook worden de bedragen waarvan het pensioen is afgeleid niet meer aangepast aan de algemeen geldende verhogingen van de bezoldiging van de ambtenaren. De invoering van het sectorenmodel kan immers leiden tot salarisaanpassingen die per sector verschillen. De verhogingen worden daarom gekoppeld aan het gewogen gemiddelde van de wijziging die zich voordoet in de sectoren waarin zelfstandig wordt onderhandeld. (Overigens volgen de wethouders zelf de salarisverhogingen van de sector rijk.)

De wijze waarop het pensioenbijdrageverhaal wordt vastgesteld gaat veranderen. De minimumleeftijd van 25 jaar waarop men ouderdomspensioen op gaat bouwen zal weer vervallen. De inhoudingswet overheidspersoneel 1982 wordt ingetrokken. Deze wet was ook van toepassing op (gewezen) wethouders. In de plaats hiervan treedt het zogenaamde "bruto-netto-traject". Dit houdt in dat op het inkomen premies zullen worden ingehouden alsof de sociale werknemersverzekeringen van toepassing zijn. Omdat dit nadelig uit zou kunnen pakken voor het netto-inkomen, wordt dit verhoogd (de zogenaamde bruteringsmaatregel). Deze maatregel werkt overigens niet door in opgebouwde pensioenaanspraken en lopende pensioenen.

Toelichting artikel 4 (Stb. 393)

De uitkering van gewezen wethouders daalde in het derde jaar naar 60 procent. Dit werd niet in overeenstemming geacht met het sociaal verzekeringsrecht, waar een percentage van 70 wordt gehanteerd.

De verhoging werkt op grond van het derde lid ook door naar in verband met algemene invaliditeit voortgezette uitkering. Ook hier was de hoogste uitkering 60 procent; er wordt nu een percentage van 70 toegevoegd, waarmee drie categorieën ontstaan van de mate van algemene invaliditeit.

Artikel 4a (Stb. 417) Voortzetting van de uitkering wegens invaliditeit

Dit artikel is ingevoerd bij de achtste wijziging. Het is bedoeld om de arbeidsongeschikte wethouder al voor zijn vertrek een idee te kunnen geven van de aanspraken die hij eventueel aan de verordening kan ontleen in verband met algemene invaliditeit. Het kan hierbij om niet meer gaan dan een indicatie, omdat het recht op een voorziening pas ontstaat na afloop van de normale uitkering en niet altijd te voorzien is hoe de toestand van betrokkene op dat moment zal zijn. De verruimde definitie van het begrip arbeid ("alle algemeen geaccepteerde arbeid ...", terwijl niet relevant is of betrokkene die arbeid inderdaad kan krijgen) brengt met zich mee, dat de algemene invaliditeit hoogstwaarschijnlijk op een lager percentage zal worden vastgesteld dan onder het oude regime het geval was. Bij een invaliditeit van minder dan 25 procent vindt geen uitkering plaats, zie artikel 7d. De beoordeling vindt plaats door een arts.

Voor personen die algemeen invalide zijn op het moment dat dit artikel in werking treedt, is een afwijkende regeling getroffen (zie de artikelen 95 en 96).

In artikel 4d, vijfde lid, is geregeld dat geen uitkering wordt verstrekt gedurende de periode dat belanghebbende weigert mee te werken aan een (her)keuring.

Artikel 4b (Stb. 393 en 417)

In dit artikel is de verhoging van het laagste uitkeringspercentage bij werkloosheid van 60 naar 70 uitgewerkt voor de wegens invaliditeit verlengde uitkering. Hier is het hoogste uitkeringspercentage, geldend bij een algemene invaliditeit van 80 procent of meer. De wegens algemene invaliditeit verlengde uitkering bestaat uit twee perioden.

De lengte van de eerste hangt af van de leeftijd van de betrokkene (lid 2 en 3) en de hoogte is een percentage van de laatstgenoten wedde inclusief vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering. De tweede periode kan doorlopen tot het pensioen. De uitkering is dan het percentage van de algemene invaliditeit, berekend over het minimumloon (lid 4). Daarboven wordt een toeslag toegekend, die een percentage is van het verschil tussen de wedde inclusief de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering en het minimumloon. Dat percentage is afhankelijk van de leeftijd van betrokkene op het tijdstip van de voortzetting van de uitkering; het wordt dus eenmalig vastgesteld. Volgens lid 7 kan ook hierop een aanvulling plaatsvinden, indien de totale uitkering lager is dan het oorspronkelijk vastgestelde percentage van de wedde inclusief de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering. Aanvulling vindt plaats tot dit percentage, tenzij betrokkene ervoor kiest het zogenaamde Wao-gat niet te repareren (lid 10). Als reparatie niet plaatsvindt, ontvangt hij in deze periode maximaal 65, 56 of 37 procent (in plaats van 70, 60 of 40) van de laatstelijk genoten wedde inclusief de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering. De keuze om al of niet te repareren is eenmalig (lid 11); er kan later niet op teruggekomen worden. Artikel 4b, elfde lid, geeft burgemeester en wethouders de mogelijkheid regels te stellen met betrekking tot de wijze waarop (gewezen) wethouders kenbaar dienen te maken of zij hiervoor opteren of niet. De keuze voor een lager niveau van reparatie houdt bij een algemene invaliditeit van 80-100% in een uitkeringspercentage van 65 in plaats van 70. Daar staat dan tegenover een verlaging van het overeenkomstig het "bijdrageverhaal IPbw" in te houden bedrag, met 0,25 procentpunt. Bij een bruto-inkomen van f 90.000 levert deze verlaging een netto-voordeel op van f 77,00, bij een bruto-inkomen van f 125.000 een voordeel van f 7,00. De genoemde bedragen zijn jaarbedragen. In navolging van het systeem dat bij de ambtenaren is gevolgd, kan worden overwogen alle betrokkenen aan te schrijven met het verzoek om voor een bepaalde datum schriftelijk te reageren, indien men geen reparatie wenst. Het artikel is natuurlijk alleen relevant voor diegenen die (nog) pensioenpremie betalen. In lid 12 is een regeling opgenomen voor algemeen invalide gewezen wethouders met inkomsten uit arbeid. Zij kunnen recht hebben op nog een verhoging, als hun inkomsten tezamen niet meer bedragen dan het minimumloon.

Artikel 4c

De uitkering wordt maximaal drie jaar voortgezet. Indien noodzakelijk vindt daarna (steeds) opnieuw voortzetting plaats. De gewezen wethouder moet uiterlijk drie maanden van tevoren (lid 3) een aanvraag indienen om de uitkering te verlengen; dit is wat in de Algemene wet bestuursrecht een "aanvraag tot het nemen van een beschikking" wordt genoemd. Wel moet betrokkene ruim van tevoren gewaarschuwd worden dat hij een dergelijke aanvraag dient te doen.

Artikel 4d (Stb. 417)

De eerste herkeuring vindt (in principe, zie lid 2) al binnen een jaar plaats. Herkeuring kan ook plaatsvinden op verzoek van de belanghebbende. Als de uitslag luidt dat de mate van algemene invaliditeit is gewijzigd, wordt de uitkering aangepast. In lid 4 is geregeld op welke datum een wijziging ingaat. Wanneer de belanghebbende om wijziging van de uitkering heeft verzocht, is een beperkte mate van terugwerkende kracht geregeld.

Dit geldt volgens de tekst van lid 4 onder a niet alleen wanneer de uitkering wordt verhoogd, maar ook wanneer die wordt verlaagd! Het ligt voor de hand om hiervoor meteen te waarschuwen, zodat alvast rekening kan worden gehouden met eventuele terugbetaling. In lid 6 is de mogelijkheid opgenomen arbeid, die misschien voor betrokkene niet geschikt zal blijken te zijn, tijdelijk buiten beschouwing te laten bij het vaststellen van de mate van algemene invaliditeit. Zo kan gedurende een periode van maximaal drie jaar worden bekeken of belanghebbende het vol kan houden. Op grond van lid 7 kunnen in bijzondere gevallen afwijkende regelingen worden getroffen (zoals het blijvend buiten beschouwing laten van de inkomsten voor de mate van invaliditeit). Er vindt natuurlijk op grond van artikel 5 wel verrekening van inkomsten plaats.

Artikel 5   Korting wegens inkomsten

Dit artikel is in zijn geheel gewijzigd bij de Zesde wijziging van de Uitkerings- en pensioenverordening wethouders nadat bij de Vijfde wijziging reeds het vierde lid (thans het zesde lid) was aangepast. Deze wijziging hield verband met het vervallen van de Kindertoelageregeling overheidspersoneel 1981.

Voorts heeft er in dit artikel een aanpassing plaatsgevonden van de formulering van de begrippen (neven)inkomsten in de Appa aan die, welke voorkomen in de Wet van 30 oktober 1968 (Stb. 584), houdende regeling schadeloosstelling leden Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Resumerend kan gesteld worden dat voor verrekening van inkomsten met de uitkering in aanmerking komen:

- a.een na het aftreden verkregen bron van nieuwe inkomsten uit arbeid dan wel winst uit onderneming (lid 2);
- b.een binnen één jaar voor het aftreden verkregen nieuwe bron van inkomsten uit arbeid of bedrijf (lid 3, onder a);
- c.de inkomsten die worden genoten uit een betrekking waarin betrokkene gedurende zijn zittingstijd als wethouder op non-activiteit was gesteld (lid 3, onder b);
- d.de vaste vergoeding die na het aftreden als wethouder wordt genoten als raadslid (lid 3, onder c);
- e.de inkomsten of hogere inkomsten, die de part-time wethouder na zijn aftreden gaat genieten uit zijn gedurende het wethouderschap aangehouden beroep (lid 4).

Bij onderdeel c ware te denken aan de tijdens het wethouderschap op non-activiteit gestelde ambtenaar als bedoeld in artikel 125c van de Ambtenarenwet.

Op grond van de tekst van de verordening (gebaseerd op artikel 134 van de Appa) komt elke nieuwe bron van inkomsten die binnen een jaar voor het aftreden of daarna wordt verworven, voor korting in aanmerking. Dit kan tot onbillijke situaties leiden wanneer een inkomen dat niet gekort kon worden (bij voorbeeld loon uit een betrekking die de gewezen wethouder al meer dan een jaar voor zijn aftreden vervulde) wordt vervangen door inkomen uit een nieuwe bron. Hierbij kan men denken aan een WW-uitkering, een VUT-uitkering of een pensioen. Het nieuwe inkomen zal niet alleen lager zijn dan het oude, het komt formeel geredeneerd bovendien voor korting op de uitkering als gewezen wethouder in aanmerking. Het is in strijd met de ratio van de bepaling dat in dergelijke gevallen gekort wordt.

Voor korting op de uitkering komen onder andere wel in aanmerking de inkomsten die worden genoten uit een betrekking waarin de gewezen wethouder gedurende zijn zittingstijd op non-activiteit was gesteld (zie artikel 134, derde lid, onder b, juncto artikel 130 van de Appa).

Indien een wethouder, nadat hij op non-activiteit was gesteld, na zijn ontslag als wethouder zijn oorspronkelijke betrekking als (rijks)ambtenaar kan hervatten, komen uit deze betrekking herwonnen inkomsten derhalve met toepassing van artikel 5, lid 3, onder b, van de Uitkerings- en pensioenverordening wethouders voor korting op de uitkering in aanmerking.

Indien deze full-time wethouder na zijn ontslag als wethouder met toepassing van artikel 96a van het Algemeen rijksambtenarenreglement uit zijn oorspronkelijke rijks-betrekking wordt ontslagen, omdat hij niet meer in actieve rijksdienst kan worden teruggeplaatst, heeft hij als gewezen rijksambtenaar aanspraak op wachtgeld in de zin van het Rijkswachtgeldbesluit 1959. Ook dit wachtgeld komt met toepassing van artikel 5, derde lid, onder b, van de Uitkerings- en pensioenverordening wethouders voor korting op de wethoudersuitkering in aanmerking. Volgens artikel 8, lid 2, van het Rijkswachtgeldbesluit 1959 komen voor korting op het rijkswachtgeld in aanmerking "de inkomsten uit of in verband met arbeid of bedrijf ter hand genomen gedurende non-activiteit, vakantie of verlof onmiddellijk voorafgaand aan het ontslag, ter zaken waarvan het wachtgeld is toegekend". Op grond van deze bepaling komt de wethoudersuitkering aan evenbedoelde gewezen wethouder in aanmerking voor korting op het door de betrokkene genoten rijkswachtgeld.

Dan ontstaat de onwenselijke situatie dat de gemeente, met toepassing van de Uitkerings- en pensioenverordening, op de wethoudersuitkering het rijkswachtgeld in mindering moet brengen, terwijl het Rijk, met toepassing van het Rijkswachtgeldbesluit, de wethoudersuitkering kort op het rijkswachtgeld. Per saldo zal er aan inkomen weinig kunnen resteren.

Het korten van de wethoudersuitkering op het wachtgeld strookte naar onze mening (verwoord in het rapport "De wethouder gewaardeerd", Blauwe reeks nr. 66) niet met de bedoeling van de kortingsregeling, opgenomen in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers en in de Uitkerings- en pensioenverordening wethouders. Bovendien wordt op die wijze ten onrechte voordeel genoten van een door de gemeente ten behoeve van haar gewezen bestuurders vastgestelde regeling. Het Rijkswachtgeldbesluit 1959 en andere wachtgeldregelingen die dergelijke gevolgen in het leven roepen, dienden volgens het rapport dan ook zodanig te worden gewijzigd, dat korting van de wethoudersuitkering op het rijks- en overig wachtgeld achterwege kan blijven.

Naar aanleiding van genoemd rapport is er op ambtelijk niveau overleg geweest tussen de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit overleg heeft er toe geleid dat men zal streven naar een aanpassing van de desbetreffende van toepassing zijnde regelingen, met dien verstande dat het Rijk en de gemeente ieder een soort naar rato korting zullen gaan toepassen. Dit is herhaald in het tussen het rijk en de VNG gesloten bestuursakkoord en door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken bevestigd in het schrijven van 8 december 1993, aan de voorzitter van de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. In dit schrijven zegt de staatssecretaris onder meer:

"De afspraak over de verbetering van de onderlinge afstemming van de anti-cumulatiebepalingen in de Algemene pensioenwet politiek ambtsdragers (Appa) en de onderscheidene ambtelijke ontslaguitkeringsregelingen is in het Bestuursakkoord Rijk-VNG van 1990 opgenomen. Deze afspraak houdt in dat in deze regelingen zal worden bepaald dat bij samenloop van een Appa-uitkering met een andere uitkering een verhoudingsgewijze procentuele korting op deze uitkeringen plaatsvindt, op zodanige wijze dat de uitkeringen samen niet hoger kunnen zijn dan het hoogste salaris dat uit één van de betreffende functies is verkregen. Voorts dat de VNG zal bevorderen dat een soortgelijke bepaling wordt opgenomen in gemeentelijke uitkerings- en wachtgeldverordeningen.

Over deze afspraak merk ik het volgende op.

Door de Dienst Uitvoering Ontslaguitkeringsregelingen (DUO) van het ministerie van Binnenlandse Zaken wordt al sedert jaren in het kader van de uitvoering van onder andere het Rijkswachtgeldbesluit 1959 gehandeld, in overleg met betrokken gemeenten, overeenkomstig de voormelde afspraak. In een overzicht van september 1992 van de stand van zaken met betrekking tot het realiseren van de afspraken uit het Bestuursakkoord is reeds opgenomen dat in de sfeer van de uitvoering van de regelingen afspraken zijn gemaakt tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken (DUO) en betrokken gemeenten. Gelet op deze afspraken en het betrekkelijk incidenteel voorkomen van de bedoelde situatie, zie ik vooralsnog geen aanleiding nadere uitvoering aan de onderhavige afspraak te geven in de zin van het bevorderen van wijziging van de diverse regelingen. Het beleid is erop gericht knelpunten weg te nemen waar dat nodig is. Ik geef ook in het onderhavige geval aan deze benadering de voorkeur boven het tot stand brengen van nieuwe regelgeving". Volgens artikel 5, lid 5, dient op de uitkering in mindering te worden gebracht het positieve verschil tussen de uitkeringsbasis enerzijds en de som van de uitkering en de (hogere) inkomsten anderzijds. Onder uitkeringsbasis dient hier te worden verstaan de laatstelijk genoten wedde - waarop de wethouder op de dag voorafgaande aan de dag waarop hij heeft opgehouden wethouder te zijn, aanspraak had of bij waarneming van zijn ambt zou hebben gehad - inclusief de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering.

Artikel 9   Uitkering bij overlijden

Ook dit artikel is aangepast in verband met het vervallen van de Kindertoelageregeling overheidspersoneel 1981 en in verband met de invoering van het nabestaandenpensioen in 1993.

Het heeft betrekking op het smartengeld van een gewezen wethouder waarvan het overlijden plaatsvindt tijdens de periode dat hij aanspraak kan maken op een uitkering krachtens deze verordening.

Het smartengeld van een "in het harnas" overleden wethouder is in artikel 5 van het Rechtspositiebesluit wethouders geregeld.

Artikel 10 Vervanging

De Appa geeft geen regeling inzake het onderwerp van deze bepaling. Hier zijn verschillende regelingen denkbaar:

a. De verordening is niet van toepassing op de tijdelijke wethouder, behalve in het geval dat zijn tijdelijk wethouderschap, dat langer geduurd moet hebben dan dertig dagen achtereen, overgaat in "definitief" wethouderschap. Voor de berekening van de uitkering wordt dan de periode van de waarneming opgeteld bij de daaropvolgende periode van wethouderschap.

Dit uitgangspunt is gevolgd in artikel 10 van de model-verordening (vergelijk ook artikel 15).

Aan deze bepaling dient geen terugwerkende kracht te worden toegekend, indien de bestaande verordening een dergelijke bepaling niet kent. Komt in de bestaande verordening reeds een bepaling voor overeenkomende met het hierna onder c genoemde, dan zal bij overneming van de hierboven bedoelde regeling een overgangsbepaling nodig zijn.

b. De verordening is niet van toepassing op de tijdelijke wethouder. Voor dit geval ware de volgende bepaling op te nemen: "Het bepaalde in deze afdeling is niet van overeenkomstige toepassing ten aanzien van hem die tijdelijk met de waarneming van het wethouderschap is belast geweest".

Ook bij de opnemng van deze bepaling kunnen overgangsbepalingen nodig zijn.
c.De verordening is wel van toepassing op de tijdelijke wethouder, die meer dan dertig dagen onafgebroken met de tijdelijke waarneming is belast geweest, met dien verstande dat het in artikel 2, eerste lid, omtrent de minimale duur van de uitkering bepaalde te zijnen aanzien niet geldt.

De tekst van een desbetreffende bepaling kan dan als volgt luiden:

"Het bepaalde in deze afdeling is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van hem die krachtens het gestelde in artikel 51 van de Gemeentewet tijdelijk doch gedurende meer dan dertig dagen onafgebroken met de tijdelijke waarneming van het wethouderschap is belast geweest, met dien verstande dat buiten het geval dat het tijdvak van die vervanging zonder onderbreking wordt gevolgd door een tijdvak, waarin hij anders dan krachtens artikel 96 der gemeentewet als wethouder optreedt, het in artikel 2, eerste lid, omtrent de minimale duur van de uitkering bepaalde te zijnen aanzien niet geldt, en voorts dat, in afwijking van artikel 4, de uitkering wordt berekend van het bedrag van de vergoeding, bedoeld in artikel 51 van de Gemeentewet".

Zie ook de toelichting van artikel 15.

Artikel 11 Begrip pensioen

Als regel moeten de hierbedoelde toeslagen mede als pensioen worden opgevat.

Artikelen 12 en 12a (nieuw) Aanmelding

De artikelen 12 en 12a bevatten de meest wezenlijke elementen van het partnerpensioen: de uitbreiding van het begrip "nabestaande" tot de aangemelde niet-huwelijkse betrekking en de regels voor de aanmelding. Aanmelding dient te geschieden bij het uitvoeringsorgaan van de pensioenregeling: burgemeester en wethouders.

Een aanmelding kan worden gedaan door de wethouder tijdens de periode van actieve functievervulling, maar ook in de periode dat hij recht heeft op uitkering ter zake van het aftreden. Buiten deze perioden kan een partner uit een vroeger huwelijk, gesloten vóór of in de actieve periode, worden aangemeld (artikel 12a, tweede lid, onderdeel b). Het eerste lid van artikel 12a geeft de positieve voorwaarden voor een aanmelding (hetzelfde woonadres en het bestaan van een samenlevingscontract) en de negatieve voorwaarden (geen bloedverwantschap in de rechte lijn, niet gehuwd zijn, niet jonger dan 18 jaar). Buiten het geval van actieve functievervulling op de leeftijd van 65 jaar of ouder, kan na het bereiken van die leeftijd geen aanmelding worden gedaan.

De overige leden van artikel 12a bevatten regels voor beëindiging van een aanmelding en voor controle op het nog voldoen aan de voorwaarden voor een aanmelding. Het is in de eerste plaats het belang van degene die aanmelding heeft gedaan om actie te ondernemen indien er een relevante wijziging in de situatie is. Dit neemt niet weg, dat er voor de uitvoerder van de pensioenregeling (burgemeester en wethouders) aanleiding kan zijn om bevestiging te vragen of nog wordt voldaan aan de voorwaarden voor de aanmelding.

Artikel 15 Vervanging

Hierbij moge verwezen worden naar hetgeen opgemerkt is bij artikel 10.

Wanneer de in de toelichting op artikel 10, onder c vermelde mogelijkheid in de verordening wordt opgenomen, dient artikel 15 als volgt te luiden:

"Het bepaalde in deze afdeling is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van hem die krachtens het gestelde in artikel 51 van de Gemeentewet tijdelijk, doch gedurende meer dan dertig dagen onafgebroken een wethouder heeft vervangen, alsook voor zijn nabestaanden, met dien verstande, dat, buiten het geval dat het tijdvak van die vervanging zonder onderbreking wordt gevolgd door een tijdvak, waarin hij anders dan krachtens artikel 51 der Gemeentewet als wethouder optreedt, het pensioen wordt berekend van het bedrag van de vergoeding bedoeld in artikel 51 van de Gemeentewet".

Artikel 16 Het recht op eigen pensioen

Artikel 17 Diensttijd vóór en vanaf 1 januari 1986

Artikel 18 Berekening van het eigen pensioen over tijd voor 1 januari 1986

Artikel 19 Berekening van het eigen pensioen over tijd tussen 31 december 1985 en 1 januari 1995

Deze artikelen schrijven voor hoe de berekening van het pensioen moet plaatsvinden, indien er sprake is van diensttijd voor en na 1 januari 1986. Voor alle duidelijkheid zij hierbij vermeld dat een wethouder, ook nadat hij de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, pensioendiensttijd kan opbouwen.

Het spreekt vanzelf dat er gedurende die tijd geen inbouw kan plaatsvinden.

Bovendien wordt in artikel 18 de deeltijdfactor geïntroduceerd.

Ten aanzien van de berekening, zoals omschreven in artikel 18, geldt het volgende:

Het wethouderspensioen bedraagt: $a \times b\%$ (tot een maximum van 70%) van c

a = diensttijd

Als diensttijd geldt:

1. de diensttijd als wethouder doorgebracht;

2. de uitkeringstijd tenzij

-gedurende de uitkeringstijd uit anderen hoofde overheidspensioen is opgebouwd;

-de uitkering wegens korting van inkomsten uit arbeid of bedrijf tot nihil is verminderd;

-de belanghebbende de verschuldigde pensioenpremie over de tijd waarin hij een uitkering, welke lager was dan de pensioenpremie, genoot, niet vóór zijn 65ste jaar heeft betaald;

-de belanghebbende verzoekt de uitkeringstijd niet mee te tellen voor pensioen.

b = het percentage van de pensioenopbouw.

Dit percentage bedraagt:

-3,5 per jaar voor de eerste vier jaren als wethouder doorgebracht en daarna 1,75 per jaar;

-0,875 per jaar voor de tijd van de normale uitkering;

-0,875 per jaar voor de tijd van de verlengde uitkering;

-1,75 per jaar voor de normale én verlengde uitkering, indien de invaliditeit tijdens de normale uitkeringstijd reeds 55% of meer bedroeg.

c = berekeningsgrondslag.

Deze grondslag bestaat uit de laatstelijk als wethouder genoten wedde inclusief de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering en aangepast naar de regelen als bedoeld in artikel 157 van de Appa (zgn. welvaartsvastheid).

Artikel 17 (Stb. 418) Diensttijd vóór en vanaf 1 januari 1986

Dit artikel is gewijzigd bij de achtste wijziging.

In verband met de invoering van het bruto-netto-traject wordt de bezoldiging van de zittende wethouders verhoogd (gebruteerd).

Deze verhoging hoort niet door te werken in de opbouw van pensioenaanspraken die voor deze invoering plaatsvond. Daarom ontstaat er nu een derde periode in de berekening van het pensioen. De invoering van het franchisesysteem maakte een onderscheid tussen diensttijd na 31 december 1985 dan wel voor 1 januari 1986 noodzakelijk; nu komt daar een onderscheid tussen diensttijd voor 1 januari 1995 dan wel na 31 december 1994 bij. Als pensioen wordt opgebouwd voor en na laatstgenoemde data, zou een ongerechtvaardigd voordeel ontstaan omdat het nu eenmaal om een eindloonstelsel gaat, hetgeen wil zeggen dat het laatstgenoten inkomen de berekeningsbasis is voor het pensioen. Over de periode 31 december 1985-1 januari 1995 wordt daarom een debruteringsfactor toegepast, indien het laatstgenoten inkomen is ontvangen na 31 december 1994.

Voor de pensioenberekening over het tijdvak voor 1 januari 1986 wordt het voor de periode tussen 31 december 1985 en 1 januari 1995 geldende (gedebruteerde) bedrag van de wedde vermenigvuldigd met de factor 100/110. Dit was al het geval in verband met de verhoging van de wedde met 10 procent in verband met het afschaffen van de premiecompensatie AOW/AWW.

Als de laatstelijk genoten wedde is genoten tussen 31 december 1985 en 1 januari 1995, wordt zij voor de pensioenberekening over het tijdvak voor 1 januari 1986 eveneens vermenigvuldigd met 100/110.

Artikel 18 vierde t/m zesde lid, Meetellen voor pensioen van uitkeringstijd

De tiende wijziging maakt een einde aan de rigide bepaling dat de pensioenopbouw tijdens de periode dat een uitkering wordt genoten, geheel ophoudt op het moment dat er neveninkomsten worden genoten ongeacht de hoogte van deze neveninkomsten. Het nieuwe regime, neergelegd in het vijfde lid van artikel 18 bepaalt dat de pensioenopbouw wordt gehalveerd (0,875% in plaats van 1,75 procent) over de periode dat neveninkomsten worden verrekend met de uitkering. Wanneer er neveninkomsten zijn die niet worden verrekend, wordt de pensioenopbouw teruggebracht tot een kwart. Bij zodanige neveninkomsten dat de uitkering op nihil wordt gesteld, is de pensioenopbouw eveneens nihil.

Het zesde lid, dat bepaalt dat de vergoeding voor werkzaamheden als raadslid niet als inkomsten in de zin van het vijfde lid worden beschouwd, is een facultatieve bepaling (zie CVA-ledenbrief van 26 maart 1997, ARZ/701512). In deze ledenbrief is geadviseerd deze bepaling uitsluitend in die gevallen achterwege te laten, wanneer er lokaal een verordening is vastgesteld die voorziet in een pensioenvoorziening voor raadsleden.

Artikel 20 Berekening eigen pensioen deeltijdwethouders na 31 december 1985

In dit artikel is aangegeven op welke wijze de deeltijdfactor een rol gaat spelen bij de berekening van het pensioen van een wethouder in een gemeente waar het wethouderschap geen volledige betrekking is: in casu de gemeenten met 18.000 of minder inwoners. In de huidige formulering komt tot uiting dat deeltijdcorrectie slechts betrekking heeft op de tijd waarvoor de toepasselijke deeltijdfactor geldt.

De artikelen 23 en 23a Algemene nabestaandenwet

In artikel 23 is de in de Anw opgenomen zogenaamde paraplubepaling voor de aanvullende pensioenen, welke formeel niet de Appa-pensioenen mede omvat, van toepassing verklaard op die pensioenen.

Artikel 23a is - conform de wijziging van de Appa - een vertaling in de Upv van de voorziening die is getroffen voor het overheidspersoneel. Ook de tijdelijkheid van de voorziening is nagevolgd.

Artikelen 23, 25, 30, 31, 32, 34, 36, 43

In de artikelen 23, eerste lid, 25, 30 eerste en tweede lid, 31, 32, tweede lid, 34, tweede lid, 36, derde lid en 43, eerste lid zijn wijzigingen van redactionele aard aangebracht in verband met de invoering van het partnerpensioen. In algemene zin geldt hiervoor dat (het tijdstip van) een aanmelding gelijk wordt gesteld aan (het tijdstip van) een huwelijkssluiting, voorzover van belang voor het ontstaan van aanspraken of de hoogte ervan.

Artikel 24 Nabestaandenpensioen

Aankankelijk werd in de Appa alleen een pensioen aan een weduwnaar toegekend wanneer zijn echtgenote kostwinner was en hijzelf invalide (artikel 141 oud Appa, respectievelijk 24 oud van de model-verordening). De huidige regeling doet recht aan het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen en is meer in overeenstemming met het feit dat vervulling van het wethouderschap niet langer vrijwel uitsluitend aan mannen is voorbehouden. De wijziging is ingevoerd bij wet van 23 november 1992, Stb. 654, en in de verordening verwerkt als de zevende wijziging. Hij werkt terug tot 1 januari 1986 (zie het hieromtrent gestelde in de toelichting op de overgangsbepalingen).

Bij de negende wijziging is in artikel 23, tweede lid, een wijziging van redactionele aard aangebracht in verband met de invoering van het partnerpensioen (Wet van 6 juni 1996, Stb. 1996, 317).

De tiende wijziging brengt met zich dat artikel 23 is vernummerd tot artikel 24. De invoering van het partnerpensioen heeft tot gevolg gehad dat (het tijdstip van) een aanmelding gelijk wordt gesteld aan (het tijdstip van) een huwelijkssluiting. Dit wordt ook tot uitdrukking gebracht in het vernummerde artikel 24, tweede lid.

Artikel 24, eerste lid, geeft de hoofdregel: recht op nabestaandenpensioen heeft de nabestaande van een wethouder, gewezen of gepensioneerd wethouder. Het tweede lid bevat de uitzondering op de regel: geen recht op nabestaandenpensioen bestaat indien het huwelijk was gesloten nadat het ontslag van de echtgenoot was ingegaan. Deze uitzondering geldt evenwel niet in geval van een zogenoemd reparatiehuwelijk.

Het vernummerde artikel 24 is bij de negende wijziging in die zin aangepast, dat een huwelijk dat is gesloten in de periode waarin recht bestaat op uitkering na aftreden, is uitgezonderd van de regel dat een huwelijk dat is gesloten na het ontslag niet leidt tot recht op nabestaandenpensioen. Een gewezen politieke ambtsdrager met recht op uitkering bouwt immers in beginsel nog in beperkte mate Appa/Upv-pensioenaanspraken op. Zonder deze aanpassing zou "uitgaande van het motief van gelijke behandeling van gehuwden en ongehuwden" aanmelding in de voormelde periode (zie toelichting op artikel 12a) van een niet-huwelijkse betrekking niet in de regeling kunnen worden opgenomen.

Volgens het vernummerde artikel 24, lid 3, wordt het recht op pensioen gegeven aan de nabestaande van degene, die een niet wezenlijk onderbroken politieke loopbaan in verschillende ambten heeft gevolgd.

Artikel 25 Bijzonder pensioen

Artikel 25 - dat bepaalt wie recht heeft op een bijzonder nabestaandenpensioen - is in zijn geheel gewijzigd bij de Eerste wijziging Uitkerings- en pensioenverordening wethouders. Artikel 25 is toen in overeenstemming gebracht met het bij wet van 6 mei 1971, Stb. 291, tot wijziging van de wetgeving naar aanleiding van de herziening van het echtscheidingsrecht gewijzigde artikel 142 van de Appa (vgl. artikel VII, onder c van genoemde wet van 6 mei 1971).

Evengenoemde wet van 6 mei 1971 is ingevolge artikel XII van die wet juncto het k.b. van 30 juni 1971, Stb. 438, op 1 oktober 1971 in werking getreden.

Aan de memorie van toelichting op het wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving naar aanleiding van de herziening van het echtscheidingsrecht ontlene wij met betrekking tot de toen voorgestelde wijziging van artikel 25 van de model-Uitkerings- en pensioenverordening wethouders het volgende.

"In de artikelen III-VI van genoemde overheids pensioenwetten is een recht op bijzonder nabestaandenpensioen voor de gescheiden echtgenoot thans gekoppeld aan het zijn van eiseres in de scheidingsprocedure. Aan de desbetreffende bepalingen ligt de gedachte ten grondslag, dat in deze gevallen krachtens de wet aanspraak bestaat op alimentatie wegens het ontbreken van schuld.

Aangezien het nieuwe echtscheidingsrecht van andere beginselen uitgaat, is aan de bestaande bepalingen inzake een recht op bijzonder nabestaandenpensioen de grondslag ontvallen.

Voorgesteld wordt een recht op bijzonder nabestaandenpensioen in beginsel te verlenen - indien overigens aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan - aan elke gescheiden echtgenote van een belanghebbende die recht of uitzicht heeft op een eigen pensioen krachtens een der genoemde wetten. Dit voorstel past het best in de structuur van het nieuwe echtscheidingsrecht, terwijl ook de rechtszekerheid daardoor zal worden gediend. Nog kan worden opgemerkt dat met het naast elkaar noemen van echtscheiding en ontbinding van het huwelijk (na scheiding van tafel en bed) niet beoogd wordt in dat opzicht af te wijken van de thans geldende bepalingen. Deze noemen slechts het vonnis waarbij de echtscheiding is uitgesproken. De bedoeling van de bepalingen is echter ruimer. Hoewel die bepalingen in de praktijk reeds overeenkomstig de ruimere bedoeling worden toegepast verdient een juistere formulering de voorkeur".

De memorie van toelichting refereert aan de periode waarin een nabestaandenpensioen voor nabestaanden slechts onder bepaalde voorwaarden werd toegekend; inmiddels geldt het artikel ook voor het bijzonder nabestaandenpensioen.

Artikel 26 Wezenpensioen

Artikel 26 heeft betrekking op de regeling van het wezenpensioen. Het tijdstip van geboorte is, naast de voorwaarden omtrent leeftijd en leefomstandigheden (al dan niet huwelijks samenlevingsverband) bepalend voor het recht op pensioen. Voor de pleegkinderen is dat echter het tijdstip van aanvang van de pleegouderlijke zorg. Immers voor die kinderen is het feit van de geboorte op zich niet van betekenis voor het ontstaan van een "band" met de deelnemer aan de pensioenregeling.

Artikel 28 Berekening van het nabestaandenpensioen

1. Het nabestaandenpensioen van de nabestaande van een 65+ wethouder die "in het harnas" is gestorven, bedraagt 5/7 gedeelte van het wethouderspensioen waarop de wethouder aanspraak zou hebben gemaakt, indien hij met ingang van de dag na die van zijn overlijden was afgetreden.

2. Het nabestaandenpensioen van de nabestaande van een gepensioneerde wethouder bedraagt 5/7 gedeelte van het wethouderspensioen waarop de gepensioneerde wethouder recht had.
3. Het nabestaandenpensioen van de nabestaande van een vóór zijn 65ste jaar overleden gewezen wethouder, die geen recht (meer) heeft op een uitkering, bedraagt 5/7 gedeelte van het wethouderspensioen waarop de overledene als gewezen wethouder uitzicht had.
4. Het nabestaandenpensioen van de nabestaande van een wethouder, die vóór zijn 65ste jaar "in het harnas" is gestorven, bedraagt 5/7 gedeelte van het pensioen waarop de wethouder aanspraak zou hebben kunnen maken, indien hij het wethouderschap tot zijn 65ste jaar zou hebben bekleed.
5. Het nabestaandenpensioen van de nabestaande van de gewezen wethouder, die is overleden in de periode waarin hij recht op uitkering had, bedraagt 5/7 gedeelte van het pensioen waarop de gewezen wethouder aanspraak zou hebben kunnen maken, indien hij tot het bereiken van de leeftijd van 65 jaar recht op uitkering zou hebben gehad, met dien verstande dat voor de berekening van het pensioen de dienstdtijd wordt doorgeteld naar de mate van meetelling van de dienstdtijd op de dag van overlijden.

Artikel 29a Berekening nabestaandenpensioen tussen 31 december 1994 en 1 januari 1996

Artikel 29a betreft de toeslag voor de nabestaande die geen recht heeft op een uitkering ingevolge de algemene regeling (de Algemene weduwen- en wezenwet). De gelijke behandeling van gehuwden en ongehuwden met betrekking tot de onderhavige toeslag is verwezenlijkt door het schrappen van die toeslag over toekomstige dienstdtijd (vanaf 1 januari 1996).

Artikel 32 Wezenpensioen

Artikel 32 bepaalt op welke wijze een wezenpensioen wordt berekend. Voor de toepassing van lid 1 wordt onder ouder tevens begrepen: de echtgenoot van de wethouder, gewezen wethouder of gepensioneerde wethouder, die op het tijdstip van zijn overlijden de pleegouderlijke zorg had voor het kind bedoeld in artikel 26.

Artikel 34 Herberekening wezenpensioen

Het bepaalde in lid 1 impliceert dat in de daar genoemde situaties het wezenpensioen verhoogd wordt van 1/7 tot 2/7 gedeelte van het pensioen waarvan het is afgeleid.

Lid 2 schrijft voor dat, wanneer het nabestaandenpensioen van de ouder krachtens artikel 31 wegens hertrouwen opnieuw wordt vastgesteld, het wezenpensioen verhoogd wordt met een bedrag, dat zich verhoudt tot het wezenpensioen als het verschil tussen het nabestaandenpensioen vóór en na de toepassing van artikel 31 zich verhoudt tot het nabestaandenpensioen vóór die toepassing.

Voorbeeld:

Stel dat het nabestaandenpensioen ten bedrage van f 2.000,- wegens hertrouwen wordt vastgesteld op f 1.500,- en dat het wezenpensioen f 400,- bedraagt. Dit wezenpensioen wordt dan verhoogd aan de hand van de volgende formule:

$$x : 400 = 500 \text{ (d.i. } f 2.000,- \text{ minus } f 1.500,-) : f 2.000$$

$$x = 400 \times \frac{500}{2000} = f 100,-$$

Het wezenpensioen bedraagt derhalve na het hertrouwen van de nabestaande:

$$f 400,- + f 100,- = f 500,-.$$

Artikel 39 Vervallenverklaring van uitzicht of recht op pensioen

Artikel 152 Appa, betreffende "verval van pensioen:", is facultatief geredigeerd, eveneens de overeenkomstige bepaling inzake verval van uitkering (artikel 136, derde lid, Appa).

Hier moge verwezen worden naar de uiteenzetting over de beperking van het recht op uitkering op blz. 57 e.v.

Artikel 39 van de model-verordening kan als volgt luiden:

"1. De raad kan het uitzicht of het recht op pensioen geheel of gedeeltelijk vervallen verklaren,

- a. indien degene die dat uitzicht of recht heeft zich in vreemde krijgsmacht of in vreemde overheidsdienst heeft begeven en naar zijn oordeel zich daardoor uit Nederlands nationaal oogpunt beschouwd onwaardig heeft gedragen;
- b. indien degene die dat uitzicht of recht heeft wegens enig strafbaar feit is veroordeeld waaruit naar zijn oordeel blijkt dat hij zich uit Nederlands nationaal oogpunt beschouwd onwaardig heeft gedragen;
- c. indien degene die dat uitzicht of recht heeft overeenkomstig artikel X8 van de Kieswet van het lidmaatschap van de raad vervallen verklaard is;
- d. indien het ontslag als wethouder die dat uitzicht of recht heeft, voortvloeit uit het feit dat hij zich aan kennelijk wangedrag of grove verwaarlozing van zijn taak heeft schuldig gemaakt. Onder grove verwaarlozing van zijn taak wordt begrepen het zonder genoegzame grond weigeren de in artikel 169 van de Gemeentewet bedoelde inlichtingen aan de raad te verstrekken.

2. In bijzondere gevallen kan de raad een door of als gevolg van de toepassing van het vorige lid vervallen uitzicht of recht op pensioen geheel of gedeeltelijk herstellen".

Artikel 40 Verval van recht op pensioen bij niet invorderen

De ingangsdatum voor het herstel van het recht op pensioen is in dit artikel niet genoemd. Dit punt is, evenals andere bepalingen van administratieve aard die betrekking hebben op uitkering en pensioen, geregeld in het krachtens artikel 158 Appa van overeenkomstige toepassing zijnde artikel 114 Appa (artikel 64 van de model-verordening).

Artikel 47 Inbouwbedrag

Het eerste lid bevat het beginsel van de inbouw van het algemeen pensioen in het politiek pensioen. De inbouwregeling komt op het volgende neer.

Op het politiek pensioen dient een inbouwbedrag te worden gekort dat als volgt wordt bepaald:

- I een inbouwpercentage van $1/2 \times 2\% = 1\%$ van het algemeen pensioen voor elk jaar politieke diensttijd, dat met 0,875% per jaar met pensioen wordt vergolden, of anders gezegd: een inbouwpercentage van 2 van het algemeen pensioen voor elke 2 jaren politieke diensttijd, die met 0,875% per jaar met pensioen worden vergolden;
- II een inbouwpercentage van 2 van het algemeen pensioen voor elk jaar politieke diensttijd, dat met 1,75% per jaar met pensioen wordt vergolden. Dit is de situatie waarbij een tijdseenheid pensioenopbouw eenzelfde tijdseenheid inbouw oplevert (1 jaar opbouw à 1,75% = 1 jaar inbouw AOW à 2%). Artikel 47 noemt alleen de uitzonderingen op dit principe;
- III a een inbouwpercentage van $2 \times 2\% = 4\%$ van het algemeen pensioen voor elk jaar politieke diensttijd, dat met 3 1/2% per jaar met pensioen wordt vergolden, of anders gezegd: een inbouwpercentage van 2 van het algemeen pensioen voor elk 1/2 jaar politieke diensttijd dat met 3 1/2% per jaar met pensioen wordt vergolden;
- III b 2% van het algemeen pensioen voor elk jaar politieke diensttijd dat met 3 1/2% per jaar met pensioen wordt vergolden, indien en voorzover de politieke diensttijd vóór de datum van inwerkingtreding als bedoeld in artikel 78 van de modelverordening, is doorgebracht.

Voor de berekening van het inbouwbedrag dient het AOW/AWW-pensioen vermeerderd te worden met de voor de AOW/AWW-ers geldende vakantietoelage, volgens artikel 49, onder h. Welke politieke diensttijd met respectievelijk 0,875%, 1,75% en 3,5% per jaar met pensioen wordt vergolden wordt beantwoord in artikel 18, alsmede in artikel II, lid 7 (overgangsbepaling) van de Vierde wijziging Uitkerings- en pensioenverordening wethouders luidende als volgt:

"7. De bepalingen inzake vergelding van diensttijd met 3,5 percent voor pensioen, vervat in artikel 15 van de oude verordening, blijven van toepassing ten aanzien van diensttijd, voorafgaande aan 1 januari 1979. Voor de vorming van de periode van vier jaren, bedoeld in artikel 15, lid 1, van de nieuwe verordening, wordt de in de vorige volzin bedoelde diensttijd mede in aanmerking genomen".

Het tweede lid zegt met zoveel woorden dat de korting van het inbouwbedrag op het nabestaandenpensioen van de nabestaande van een gepensioneerde wethouder niet ingaat op de dag volgende op die van het overlijden van de gepensioneerde wethouder, maar op de eerste dag van de maand volgend op die van het overlijden. Ingevolge het derde lid dient het in te bouwen bedrag beperkt te worden tot het bedrag, dat betrekking heeft op dezelfde jaren, als die gelegen zijn in het tijdvak waarover de diensttijd van het politiek pensioen zich uitstrekt. Hierdoor wordt de inbouw uitgesloten over de jaren gedurende welke, bij voorbeeld wegens verblijf buitenlands, wel een politiek pensioen maar geen algemeen pensioen is opgebouwd.

Artikel 49 Algemeen pensioen en diensttijd

Ad a Onder a wordt bepaald, dat het algemeen pensioen geacht wordt betrekking te hebben op het tijdvak, waarin het algemeen pensioen wordt opgebouwd, te weten het tijdvak liggende tussen de tijdstippen waarop belanghebbende de leeftijd van 15 jaar en die van 65 jaar heeft bereikt.

Indien het een nabestaanden- en wezenpensioen betreft vindt deze bepaling overeenkomstige toepassing ten aanzien van de tijdstippen waarop de overledene de leeftijd van 15 en 65 jaar heeft of zou hebben bereikt.

Ad bOp grond van het gestelde onder b dient de in de maand van overlijden geldende inbouw in het politiek pensioen van de overleden gepensioneerde wethouder - dat na diens overlijden aan de nagelaten betrekkingen toekomt - gehandhaafd te blijven tot het einde van de maand van overlijden, waarop het politiek pensioen van de overledene ingevolge artikel 56, lid 1, van de model-verordening eindigt.

Deze bepaling sluit aan bij het gestelde in artikel 47, lid 2, van de model-verordening. Volgens artikel 47, lid 2, dient namelijk de inbouw in het nabestaandenpensioen van de echtgenoot van de overleden gepensioneerde wethouder niet in te gaan met ingang van de dag volgende op die van het overlijden, maar pas met ingang van de eerste dag van de maand volgende op de die waarin het politiek pensioen van de overledene krachtens artikel 65, lid 1, van de model-verordening is geëindigd.

Ad cAls een nabestaande recht heeft op een algemeen nabestaandenpensioen op grond van artikel 8, eerste lid onder a van de AWW - er zijn dus een of meer ongehuwde kinderen die voor of op de dag van het overlijden van de wethouder zijn geboren - wordt voor de inbouw uitgegaan van het bedrag van een AWW-uitkering voor een nabestaande zonder kinderen, als deze kinderen geen wezenpensioen op grond van de verordening ontvangen.

Ad dOnder d wordt aangegeven tussen welke tijdstippen de dienstdtijd, welke voor inbouw in aanmerking komt, moet zijn gelegen, te weten de tijdstippen waarop de leeftijd van 15, resp. 65 jaar is bereikt.

Ad eHet gestelde onder e heeft geen betekenis voor politieke pensioenen.

Ad fOnder f gaat het om de wijze waarop dienstdtijd van een politiek pensioen, die niet daadwerkelijk als wethouder is doorgebracht, als dienstdtijd voor de inbouw geplaatst dient te worden. Hierbij ware te denken aan dubbeltellende politieke dienstdtijd (dit is de dienstdtijd welke voor de berekening van een politiek pensioen vergolden wordt met 3 1/2% per dienstdtijd), uitkeringstijd en fictieve dienstdtijd.

De niet-daadwerkelijk doorgebrachte dienstdtijd wordt geplaatst in aansluiting op het einde van de ambtsvervulling waaraan het recht op pensioen is ontleend.

Indien met deze verlenging van de dienstdtijd de datum van de 65-jarige leeftijd wordt overschreden, dan worden met deze overschrijdende dienstdtijd de hiaten in de daadwerkelijk doorgebrachte dienstdtijd opgevuld en zo nodig het restant van die dienstdtijd geplaatst vóór het begin van de daadwerkelijke dienstdtijd.

Ad gDe tijd gedurende welke vrijwillige premie AOW/AWW is bepaald dient voor de inbouw buiten beschouwing te worden gelaten. Hierbij ware te denken aan de tijd gedurende welke belanghebbende in het buitenland heeft gewoond en over welke tijd hij vrijwillig AOW/AWW-premie heeft betaald.

Ad hDe bedoeling van het gestelde onder h is het inbouwbedrag af te kunnen leiden van het voor inbouw in aanmerking komend bedrag van het AOW/AWW-pensioen, vermeerderd met de AOW/AWW-vakantie-uitkering, om aldus de inbouw van deze vakantie-uitkering te spreiden over de maandelijkse pensioenbetalingen.

Artikel 53 Verlaging inbouwbedrag (vóór 1 januari 1986)

In het eerste lid is een voorziening getroffen die beoogt te voorkomen dat het inbouwbedrag in kleine pensioenen te hoog wordt. Deze zogenaamde verzachting van de inbouw wordt toegepast in de gevallen waarin de (aangepaste) laatstelijk genoten wedde (inclusief vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering) lager is dan het in artikel 53 bedoelde grensbedrag. Dit grensbedrag is welvaartsvast (zie artikel J 12 van de Algemene burgerlijke pensioenwet). In dit geval dient het desbetreffende inbouwpercentage te worden vermenigvuldigd met een breuk, waarvan is de teller: de laatstelijk genoten wedde inclusief de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering, aangepast naar de regelen bedoeld in artikel 157 van de Appa; en de noemer: het grensbedrag, bedoeld in artikel 53 van de model-verordening, aangepast naar de regelen bedoeld in artikel 157 van de Appa.

Artikel 54 Verrekening

Verrekening van te veel betaald pensioen kan op verschillende manieren gebeuren. Het daarbij betrekken van het algemeen pensioen zal zelden nodig zijn, maar het kan nuttig zijn dat de mogelijkheid daartoe bestaat.

De elementen voor de berekening van het inbouwbedrag zijn:

A = politieke diensttijd

B = inbouwpercentage

C = AOW/AWW - pensioen + AOW/AWW - vakantietoeslag

Het inbouwbedrag bedraagt:

$A \times B$ van C

Ad A

Welke politieke diensttijd met een politiek pensioenopbouwpercentage van resp. 0,875, 1,75 en 3,5 wordt vergolden, vindt men terug in artikel 18 alsmede in artikel II, lid 7, van de Vierde wijziging Uitkerings- en pensioenverordening wethouders.

Dat laatste artikel luidt als volgt:

"De bepalingen inzake vergelding van diensttijd met 3,5 percent voor pensioen, vervat in artikel 15 van de oude verordening, blijven van toepassing ten aanzien van diensttijd voorafgaande aan 1 januari 1979. Voor de vorming van de periode van vier jaren, bedoeld in artikel 15, lid 1, van de nieuwe verordening, wordt de in de vorige volzin bedoelde diensttijd mede in aanmerking genomen".

Ad B = inbouwpercentage, te weten:

1. een inbouwpercentage van 1 voor elk jaar politieke diensttijd, dat met een politiek pensioenopbouwpercentage van 0,875 wordt vergolden;
2. een inbouwpercentage van 2 voor elk jaar politieke diensttijd, dat met een politiek pensioenopbouwpercentage van 1,75 wordt vergolden;
3. een inbouwpercentage van 4 voor elk jaar diensttijd, dat met een politiek pensioenopbouwpercentage van 3,5 wordt vergolden;
4. een inbouwpercentage van 2 voor elk jaar politieke diensttijd, dat met een politiek pensioenopbouwpercentage van 3,5 wordt vergolden indien en voorzover de politieke diensttijd is doorgebracht vóór de datum van inwerkingtreding als bedoeld in artikel 78 van de model-verordening.

Indien de berekeningsbasis van het politiek pensioen - dit is de laatstelijk genoten wedde inclusief de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering - (eventueel) aangepast naar de regelen als bedoeld in artikel 157 van de Appa - lager is dan het in artikel 53 van de model-verordening bedoelde grensbedrag, dient het inbouwpercentage vermenigvuldigd te worden met een breuk, waarvan is de teller: de laatstelijk genoten wedde inclusief de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering, aangepast naar de regelen als bedoeld in artikel 157 van de Appa; en de noemer: het grensbedrag, bedoeld in artikel 53 van de model-verordening aangepast naar de regelen, bedoeld in artikel 157 van de Appa.

Ad C = AOW/AWW-bedrag + AOW/AWW-vakantietoelage

De politieke diensttijd dient herleid te worden naar een inbouwdiensttijd à 2% per jaar indien er sprake is van een samenvallende diensttijd, althans voor wat de inbouw betreft, tussen een wethouderspensioen en een ander overheidspensioen, bij voorbeeld een ABP-pensioen.

Artikel 57 Aanpassing pensioenen aan algemene bezoldigingswijzigingen

Artikel 57 tweede en derde lid, model-Upv

Dit artikel betreft de aanpassing van de pensioenen. Deze is vanouds overeenkomstig de aanpassing van de pensioenen van het overheidspersoneel. Tot 1995 is de maatstaf voor de aanpassing geweest: een wijziging, met een algemeen karakter, van de bezoldiging van het Rijkspersoneel. Ingaande die datum geldt als maatstaf: het gewogen gemiddelde van de wijziging van de salarissen die zich voordoet in de onderscheiden sectoren waarin zelfstandig wordt onderhandeld over de arbeidsvoorwaarden van het overheids- en onderwijspersoneel. Deze maatstaf wordt aangeduid als: een algemene bezoldigingswijziging. Artikel 57 verwijst voor dit begrip naar de Abp-wet. Deze verwijzing heeft formeel zijn betekenis verloren. In overeenstemming met zijn materiële strekking, is artikel 57 nu zo geredigeerd dat daarin het beleidsuitgangspunt wordt verwoord: aanpassing overeenkomstig de aanpassing van een pensioen van, in de tegenwoordige terminologie, een overheidswerknemer. Deze redactie houdt tevens een vereenvoudiging in, in die zin dat de wijze van aanpassing (aanpassing wedde, berekeningsgrondslag, e.d.) niet meer in de normstelling voorkomt. Daartoe zullen de te stellen regels in artikel 157, derde lid, Appa, dienen. Er is, verder, voor gekozen deze regels op het niveau van een ministeriële regeling te doen treffen. Het voorheen voorgeschreven niveau van een algemene maatregel van bestuur is naar huidig inzicht nodeloos zwaar voor de rekentechnische uitwerking van het aanpassingsbeginsel. De toevoeging aan het begrip overheidswerknemer: "die werkzaam is geweest in de sector Rijk" heeft de volgende betekenis. Ook voor zo'n (gepensioneerde) werknemer geldt nu als aanpassingsmaatstaf: een algemene bezoldigingswijziging. Het laat zich echter denken dat in de toekomst de pensioenregeling voor het overheids- en onderwijspersoneel sectorale elementen zal gaan bevatten, mogelijk op het punt van de pensioenaanpassing. Alsdan is het gewenst de aanpassing van de pensioenen van de politieke ambtsdragers te koppelen aan de voor het Rijkspersoneel geldende maatstaf. Ten slotte wordt opgemerkt dat het gebruikte begrip pensioen zowel een ingegaan pensioen als een uitzicht op pensioen bij het berekenen van de pensioengerechtigde leeftijd omvat.

Artikel 59 De inhoudingen op de bezoldiging van wethouders

Bij circulaire van 15 december 1994, kenmerk AB94/U1969, zijn de gemeentebesturen door de minister van Binnenlandse Zaken onder meer geïnformeerd inzake het nieuwe "bruto-netto-traject" van de wethouders.

In de betreffende circulaire werd dienaangaande het volgende medegedeeld:
"Het zogenoemde bruto-netto-traject wordt ingaande 1 januari 1995 tamelijk ingrijpend gewijzigd. De wijziging komt wat betreft inhoudingsposten en daarvoor te hanteren franchisebedragen en percentages vrijwel overeen met de wijziging per 1 januari 1995 van het bruto-netto-traject voor het overheidspersoneel. Daarover bent u geïnformeerd per circulaire van 16-11-94, nr. AB94/U1528, gericht aan de organen in de zin van de Abp-wet. Voor het overheidspersoneel is de onderhavige wijziging geregeld in de Wet financiële voorzieningen privatisering ABP. De desbetreffende maatregelen zijn "vertaald" in de financiële rechtspositie van de politieke ambtsdragers. Met betrekking tot de wethouders is daartoe, als wettelijke grondslag, artikel 160 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) ingaande 1 januari 1995 gewijzigd. De op dat artikel gebaseerde uitvoeringsregeling (k.b. van 29 april 1970, Stb. 198) wordt dienovereenkomstig bij AMvB (Stb. 33, 28 december 1994) ingaande 1 januari 1995 gewijzigd.

Welke zijn de wijzigingen?

Ten eerste: voor het overheidspersoneel wordt het systeem van het pensioenbijdrageverhaal gewijzigd. De inhouding op de bezoldiging van de wethouders van een bedrag als pensioenpremie, is qua hoogte afgeleid van het bijdrageverhaal. Ten tweede: de Inhoudingswet overheidspersoneel 1982 wordt ingetrokken. Deze wet is ook van toepassing op de wethouders.

In het gewijzigde systeem is er een afzonderlijk bijdrageverhaal voor het ouderdoms- en het nabestaandenpensioen (op/np) en een bijdrageverhaal voor het invaliditeitspensioen, voorzover dat uitstijgt boven WAO-niveau (ipbw). Daarnaast komen er inhoudingen die overeenkomen met de werknemerspremies voor de WW, de ZW en de WAO. Deze inhoudingen worden wel pseudo-premies genoemd; zij worden ook niet afgedragen aan een fonds.

Voor de wethouders zullen inhoudingen gelden overeenkomstig het bijdrageverhaal "nieuwe stijl" en de pseudo-premies. In verband met de wijziging van het bruto-nettotraject is er voor het overheidspersoneel een algemene bezoldigingswijziging ("bruterings"). Deze brutering wordt eveneens uitgevoerd op de bezoldiging van de wethouders. Daarover bent u ingelicht bij circulaire van 13 december 1994, nr. BW94/U2405.

Wegens de opheffing van de leeftijds-ondergrens (25 jaar) voor de pensioenopbouw, vervat de bijzondere regeling van inhouding van een bedrag als pensioenpremie voor degenen die jonger zijn dan 25 jaar.

Onderstaand volgt een toelichting op de wijzigingen van de inhoudingen, aan de hand van een schema, dat is overgenomen uit de voormelde circulaire aan de organen in de zin van de Abp-wet (pagina 4, bovenaan).

a. Loonkosten

b. afpensioenbijdrage (berekend over f)

c. afbijdrage bovenwettelijk IP (idem)

d. afvut-bijdrage (idem)

e. afIP-premie (FAOP) (berekend over j)

bijde ontvangsten onder g, h, i, k, l, m

afde uitgaven onder o

f. Ambtelijk inkomen (bruto schaalsalaris * df + ambt. toelagen)

g. afpensioenbijdrageverhaal (berekend over f)

h. afbijdrageverhaal IPbw (idem)

i. afvut-bijdrageverhaal (idem)

j. heffingsgrondslag

k. afinhouding inzake WAO (berekend over j)

l.afinhouding inzake WW (idem)
m.afinhouding inzake ZW (idem)
n.grondslag OHT
o.bijOHT (berekend over n)
p.heffingsgrondslag loonbelasting; premies volksverzekeringen
q.af loonbelasting/premies volksverzekeringen (berekend over p)

Het schema is volledigheidshalve geheel overgenomen. Voor de wethouders zijn de onder b tot en met e genoemde bijdragen en premies niet van toepassing. In het gedeelte van het berekeningstraject van o tot en met r is er geen verandering en blijft dus gelden was nu al geldt voor de wethouders. Het gedeelte van f tot o is dus waar het om gaat.

Met betrekking tot de wethouders wordt onder f voor "ambtelijk inkomen" gelezen: de bezoldiging. Daarover worden de al pensioenpremie in te houden bedragen, ter grootte van de onder g en h bedoelde posten, berekend. Er is geen inhouding overeenkomstig het vut-bijdrageverhaal (i).

Over de vakantie-uitkering geldt dezelfde systematiek, met dien verstande dat de inhoudingen overeenkomstig het pensioenbijdrageverhaal plaats vinden per termijn van uitbetaling van de bezoldiging, de inhoudingen overeenkomstig de pseudo-premies echter bij de uitbetaling van de vakantie-uitkering.

Voor de franchises en percentages die gelden voor de berekening van de diverse inhoudingen wordt verwezen naar de meervermelde circulaire aan de organen in de zin van de Abp-wet.

Voor de inhoudingen op de uitkering van een gewezen wethouder moet onderscheid worden gemaakt tussen de "gewone" uitkering ter zake van aftreden en de wegens invaliditeit voortgezette uitkering.

Voor de "gewone" uitkering worden de inhoudingen overeenkomstig g en h berekend over het bedrag waarvan de uitkering is afgeleid, dus de laatstgenoten bezoldiging. De inhouding overeenkomstig g bedraagt de helft van het bedrag dat zou zijn ingehouden op de bezoldiging van een wethouder. De inhoudingen overeenkomstig k, l en m worden berekend over het werkelijke bedrag van de uitkering, verminderd met de inhoudingen overeenkomstig g en h.

Geen inhoudingen overeenkomstig g en h vinden plaats, indien de uitkeringstermijn niet voor pensioen geldig is.

Op de wegens invaliditeit voortgezette uitkering vinden geen inhoudingen overeenkomstig g en h plaats. Over die uitkering worden de inhoudingen overeenkomstig k, l en m eveneens berekend over het werkelijke bedrag van de uitkering.

Artikel 60 Toekenning uitkering en pensioen

Deze tekst sluit in vergelijking met die van artikel 109 van de Appa, beter aan bij de verantwoordelijkheid ter zake van het uitvoerend orgaan en bij de gang van zaken in de praktijk van de toekenning van pensioenen. Omtrent de verlening van voorschotten is geen bepaling opgenomen; burgemeester en wethouders moeten geacht worden ook zonder een dergelijke bepaling de bevoegdheid tot voorschotverlening te hebben.

Artikel 62 Ingang eigen pensioen

Belanghebbenden behoren niet gestraft te worden voor het niet tijdig aanvragen van pensioen; de administratie moet tijdig service bieden.

Met het oog hierop is uit artikel 112 van de Appa de zinsnede: "met dien verstande dat het niet vroeger ingaat dan een jaar voor de eerste dag van de maand waarin de aanvraag werd ingediend of waarin ambtshalve toekenning plaatsvond", niet overgenomen.

Artikel 65 Einde pensioen

De aanpassing van artikel 65, vierde lid, houdt verband met het vervallen van het onderscheid "wettig" en "onwettig" in de regeling van het wezenpensioen. Ook is nu bepaald dat een wezenpensioen eindigt, niet alleen bij het aangaan van een huwelijk, zoals nu al

geldt, maar ook als de wees partij is bij een aanmelding, dat wil zeggen zelf een partner aanmeldt of als partner wordt aangemeld.

Artikel 70 Pensioenbetaling zonder machtiging aan een ander dan gepensioneerde

In artikel VIII van de wet van 22 januari 1975, Stb. 41, houdende nadere wijziging van de Algemene weduwen- en wezenwet, de Ziektewet, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Wet sociale werkvoorziening, de Algemene burgerlijke pensioenwet en andere overheidspensioenwetten (wijziging in de betaalbaarstelling indien de bijdrageregeling krachtens de Algemene wet bijzondere ziektekosten van toepassing is) zijn de artikelen 119, 121 en 162 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers gewijzigd. Onder meer dit artikel is toen aangepast aan de gewijzigde artikelen 119 en 162 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers. In dit artikel is overeenkomstig de wijziging van artikel 119 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers de bevoegdheid opgenomen om het pensioen tot ten hoogste het bedrag van de krachtens de AWBZ verschuldigde eigen bijdrage in plaats van aan betrokkene zonder diens machtiging uit te betalen aan de Ziekenfondsraad. Vele administratieve rompslomp kan op deze wijze worden voorkomen.

In de memorie van toelichting op het wetsontwerp 12438 (inmiddels evengenoemde wet van 22 januari 1975, Stb. 41) wordt over de wijziging van artikel 119 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (alsmede van artikel R 2 van de Algemene burgerlijke pensioenwet en van artikel R 2 van de Spoorwegpensioenwet) nog het volgende opgemerkt. "Deze wijziging was reeds bij het ontwerp van wet houdende wijziging van de Algemene burgerlijke pensioenwet en andere overheidspensioenwetten (wetsontwerp 11049, waarop de Tweede wijziging Uitkerings- en pensioenverordening wethouders betrekking heeft) voorgesteld ter aanpassing van de tekst van bedoelde artikelen aan die van het daarmede overeenkomende artikel 17 van de AOW en artikel 54 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, zoals deze was gewijzigd bij de wet van 20 juli 1967 (Stb. 396).

Het voorstel tot bedoelde wijziging is van genoemd wetsontwerp 11049 overgebracht naar het onderhavige wetsontwerp (wetsontwerp 12438), aangezien het naar het voorkomt voor de hand ligt, nu de artikelen nog nadere wijziging behoeven in verband met de uitbreiding van de bijdrageregeling in het kader van de AWBZ, die wijzigingen, te zamen met een wijziging van enkele sociale verzekeringswetten en de WSW in verband met die uitbreiding, in één wetsontwerp op te nemen".

In artikel 71 is overeenkomstig de wijziging van artikel 162 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers - naar analogie van de regeling in de AOW - het recht van beroep voor wat betreft het gebruik maken van vorenbedoelde bevoegdheid om het pensioen ter hoogte van de eigen bijdrage uit te betalen aan de Ziekenfondsraad uitgesloten. In de memorie van toelichting op het reeds hierboven genoemd wetsontwerp 12438 wordt hierover het volgende opgemerkt.

"Aan de belanghebbende wordt op zijn verzoek ingevolge het bepaalde in artikel 58, eerste lid, onder b, van de AWBZ schriftelijk kennis gegeven van een beslissing inzake de toepassing van de bijdrageregeling.

Tegen die beslissing staat voor betrokkene ingevolge het bepaalde in artikel 59 van die wet beroep open. Over dit beroep wordt geoordeeld door de Raden van beroep en de Centrale raad van beroep. (Alvorens in beroep te gaan dient betrokkene echter ingevolge het bepaalde in artikel 60 van de AWBZ advies in te winnen van de Ziekenfondsraad.) Bij een geschil inzake de toepassing van de bijdrageregeling (bij voorbeeld over het verschuldigd zijn of over het bedrag van de bijdrage) is derhalve in het kader van de AWBZ beroep mogelijk. Het ligt dan niet in de rede in andere wetten nog een afzonderlijk recht van beroep te creëren alleen voor wat betreft de betaling van de krachtens de AWBZ verschuldigde bijdrage, in geval deze plaatsvond door betaalbaarstelling aan de Ziekenfondsraad van een deel van het pensioen, de uitkering of het loon als bedoeld in die wetten".

Artikel 72 Herziening, wijziging en herstel

De redactie van de artikelen 72 en 73 komt overeen met die van de bij de wet van 29 mei 1974, Stb. 330, gewijzigde artikelen 122 en 123 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers alsmede die van de gewijzigde artikelen S 3 en S 4 van de Algemene burgerlijke pensioenwet.

In de memorie van toelichting op het wetsontwerp wordt over de voorgestelde wijzigingen van de artikelen S 3 en S 4 van de Algemene burgerlijke pensioenwet het volgende opgemerkt.

"De nu reeds enige tijd opgedane ervaringen met de geautomatiseerde pensioenverwerking en -betaling hebben de verwachting bevestigd, dat het grote voordeel van het gebruik van de computer voor de gepensioneerde en de administratie hierin bestaat, dat pensioenwijzigingen, die op alle pensioenen betrekking hebben, zoals bij voorbeeld algemene pensioenverhogingen, binnen korte tijd na het bekend worden van de wijzigingen voor het gehele bestand kunnen worden gerealiseerd. Gebleken is wel, dat het niet steeds mogelijk is dergelijke acties uit te voeren met de absolute zekerheid, dat alle uitbetaalde pensioenbedragen volstrekt juist zijn.

Daaraan zijn verschillende oorzaken debet, zoals bij voorbeeld:

- 1e onjuiste of te laat ontvangen informatie van belanghebbende, van het orgaan waarbij betrokkene in dienst is of van een ander (overheids)orgaan;
- 2e complicaties bij programmering en systeemanalyse;
- 3e onnauwkeurigheden door het behandelend personeel begaan;
- 4e het niet meer kunnen ingrijpen in het verwerkingsproces door de voor de "input"verzorging benodigde tijd.

In verband daarmee is voor de directie van het fonds de behoefte ontstaan aan de bevoegdheid om binnen betrekkelijk korte tijd na een pensioenbetaling bij het herstel van de geconstateerde betalingsfouten door de gepensioneerden eventueel te veel genoten bedragen te kunnen verrekenen of terugvorderen zonder hinder te ondervinden van mogelijke beperkingen in het kader van de herzieningsbevoegdheid.

Naar het ons voorkomt dient aan deze uit de automatiseringsproblematiek voortkomende behoefte zoveel mogelijk te worden tegemoet gekomen. Daartoe strekken de voorgestelde wijziging en aanvulling van de artikelen S 3 en S 4.

De wijziging van artikel S 3 betekent voorts, dat de directie in tegenstelling tot de huidige situatie ook tot herziening in het voordeel van de gepensioneerde verplicht zal zijn. Naar het ons voorkomt moet de mogelijkheid bestaan dat na verloop van een zekere tijd de bestaande toestand wordt gehandhaafd. Een termijn van vijf jaar wordt daartoe redelijk geacht. De beslissing van de directie om na het verstrijken van die termijn niet meer tot herziening enz. over te gaan is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht".

Overgangsbepalingen

Algemeen

Artikel 163, tweede lid van de Appa opende de mogelijkheid overgangsbepalingen in de verordening op te nemen overeenkomstig die welke zijn vermeld in de hoofdstukken 8 en 15 en in artikel 124 van de Appa.

Voor alle in deze artikelen behandelde overgangsbepalingen, voorzover zij zich in gemeentelijke verhoudingen konden voordoen, was een regeling opgenomen. Het gemeentebestuur, dat van het model gebruik maakte, diende derhalve voor zich zelf na te gaan welke van de opgenoemde bepalingen al of niet een plaats in de verordening moesten vinden.

De meeste van deze opgenomen bepalingen waren slechts van belang voor die gemeenten, die onder de vigeur van de wet van 1 augustus 1956, Stb. 455, reeds een pensioenregeling voor wethouders hadden vastgesteld, die vóór 1 januari 1966 in werking is getreden.

Voor gemeenten die onder vigeur van de wet van 1 augustus 1956, Stb. 455, geen Uitkerings- en pensioenverordening hadden vastgesteld, maar die voor hun zittende wethouders een Uitkerings- en pensioenverordening wilden vaststellen binnen het kader van de Appa, waren slechts (het huidig) artikel 78 en een ander - inmiddels vervallen - artikel van belang.

Bij circulaire van 27 juli 1992, kenmerk ARZ/207596 is u aanbevolen de overgangsbepalingen bij de nieuwe doorlopende tekst te schrappen, daar deze niet passen bij een doorlopende tekst.

De overgangsbepalingen zullen van gemeente tot gemeente verschillen en dienen dus individueel vastgesteld te worden. Naast de hier vermelde overgangsbepalingen met betrekking tot de vijfde en zesde wijziging zullen ook overgangsbepalingen behorende bij de vierde wijziging nog van belang kunnen zijn.

In artikel 86 en volgende treft u de overgangsbepalingen behorende bij de zevende wijziging aan. Deze werkt terug tot 1 januari 1986. Wanneer een vrouwelijke wethouder (of gewezen of gepensioneerde wethouder) voor die datum is overleden, kan indien aan de overige vereisten is voldaan per 1 januari 1986 recht op nabestaandenpensioen ontstaan voor haar weduwnaar. Op grond van artikel 89 gaat de gebruikelijke termijn van verjaring namelijk pas met ingang van 18 december 1992 lopen.

Artikel 100(Overgangsbepaling bij de negende wijziging)

Artikel 100, eerste lid, houdt in dat de berekeningswijze van de toeslag op het nabestaandenpensioen (zie de toelichting op artikel 29a) op de oude voet in stand blijft voor een dergelijk pensioen, ingegaan voor de datum van inwerkingtreding van de negende wijziging. Dit is van belang voor een overlijden voor de 65-jarige leeftijd, in welk geval veelal de diensttijd meetelt die is gelegen tussen het tijdstip van overlijden en het tijdstip waarop de leeftijd van 65 jaar zou zijn bereikt.

De gewijzigde bepalingen inzake het nabestaandenpensioen gaven, zoals uiteengezet, aanleiding tot aanpassing van de bepalingen inzake het recht op en het einde van het recht op wezenpensioen. Het tweede lid van artikel 100 regelt dat de evenbedoelde aanpassing buiten toepassing blijft voor een wezenpensioen dat is ingegaan vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de negende wijziging.

Artikel 101(Overgangsbepaling bij de negende wijziging)

De inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens heeft plaatsgevonden op 1 oktober 1994. In verband met de terugwerkende kracht als wet tot en met 1 juli 1994 van de negende wijziging, is geregeld dat ter zake van een aanmelding in de tussenliggende periode op een andere wijze dan voorzien in de Appa/Upv het woonachtig zijn op hetzelfde adres kan worden aangetoond.

Artikelen 102 en 103 (Overgangsbepaling en inwerkingtreding negende wijziging)

De negende wijziging heeft dus een terugwerkende kracht tot en met 1 juli 1994 (artikel 103). Omdat aanvankelijk 1 januari 1994 als ingangsdatum voor ogen heeft gestaan, is als overgangsregeling opgenomen dat een overlijden tussen 31 december 1993 en 1 juli 1994 ook tot recht op partnerpensioen kan leiden. Dit echter onder de voorwaarde dat de partner op 1 juli 1994 als zodanig had kunnen worden aangemeld indien het overlijden niet zou hebben plaatsgevonden. Ook ten aanzien van een overlijden tussen 30 juni 1994 en 1 januari 1995 geldt voor het recht op pensioen van de nabestaande partner niet de eis dat deze als zodanig was aangemeld, mits op de dag voor die van het overlijden aanmelding van de betrokkene zou zijn aanvaard op grond van (het voldoen aan) de daaraan verbonden voorwaarden.

De uitzondering met betrekking tot de terugwerkende kracht (artikel 103) betreft het begrenzen van de relevante tijd voor de berekening van de toelage voor de nabestaande die geen recht heeft op uitkering ingevolge de Algemene weduwen- en wezenwet (zie toelichting op artikel 29a).

NB:het ministerie van Binnenlandse Zaken bereidt een wijziging van de Appa voor waarin de gevolgen van de vervanging van de Algemene weduwen- en wezenwet door de Algemene nabestaandenwet tot uitdrukking worden gebracht.

Artikel 104Inwerkingtreding tiende wijziging

Aan de wijzigingen waarmee wordt geregeld dat de aanspraak op eindejaarsuitkering deel uitmaakt van de berekeningsbasis van de uitkering en het pensioen (onderdeel a) is terugwerkende kracht gegeven tot en met 1 januari 1993. Dit is ook gebeurd met overeenkomstige bepaling die het rijksperoneel betreffen, omdat de eindejaarsuitkering voor de eerste keer het jaar 1993 betraf. Opgemerkt moet worden dat deze terugwerkende kracht niet betekent dat steeds na een ontslag of aftreden op of na 1 januari 1993 de eindejaarsuitkering behoort tot de berekeningsgrondslagen voor de uitkering en het pensioen. Er moet vóór het ontslag of aftreden aanspraak zijn. In de jaren 1993 en 1994 gold, dat er alleen dan aanspraak was, indien men in november in actieve dienst was. Aan de herstelwijzigingen (onderdeel b) is terugwerkende kracht gegeven tot en met 1 januari 1995. De reden hiervoor is dat de wijzigingen van de Appa die de aanleiding zijn voor de herstelwijzigingen, in werking zijn getreden op 1 januari 1995. Het gaat om de wijzigingswetten van 16 mei 1994 en 19 mei 1994, respectievelijk Stb. 417 en Stb. 418. Aan de wijzigingen van de artikelen inzake de aanpassing van pensioenen en die inzake de franchise (onderdeel c) is terugwerkende kracht gegeven tot en met 1 januari 1996. Dat is de datum van intrekking van de Abp-wet, de aanleiding tot de bedoelde wijzigingen. Aan de wijzigingen inzake de pensioenberekening na het vervullen van zekere politieke ambten in deeltijd (onderdeel d), is terugwerkende kracht gegeven tot en met 1 januari 1994.

De reden hiervoor is dat het sedert die datum mogelijk is dat het wethouderschap in een gemeente waarin deze functie normaliter als een voltijdse geldt, in deeltijd wordt vervuld. Aan de wijziging van de bepalingen inzake de maatstaf voor de duur van het recht op uitkering bij aftreden en die inzake het meetellen voor het pensioen van uitkeringstijd (onderdelen e en f) is terugwerkende kracht gegeven tot en met 1 januari 1995. De reden hiervoor is dat dit redelijk is geacht. Voorzover de nieuwe regeling van het meetellen van uitkeringstijd voor het pensioen een verslechtering inhoudt, geldt die evenwel slechts voor uitkeringstijd ter zake van een ontslag of aftreden op of na de inwerkingtreding van de tiende wijziging (17 januari 1997). De reden hiervoor is dat de betrokken belanghebbenden - degenen die ten tijde van die inwerkingtreding recht op uitkering hebben uit een vroeger ontslag of aftreden, neveninkomsten hebben uit arbeid e.d. zonder dat dit leidt tot een nihiluitkering - erop mochten vertrouwen dat zij in de lopende uitkeringsperiode een opbouw van Appa-pensioen zouden hebben en houden volgens de huidige regeling. De bepalingen inzake de voorziening die is getroffen als gevolg van de intrekking van de AWW en de gelijktijdige invoering van de Anw met ingang van 1 juli 1996 hebben terugwerkende kracht tot die datum (onderdeel g).